VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ HAI

5.1.2026 (17.11 Ất Tỵ)

Số 2 (4293)

www.baovanhoa.vn

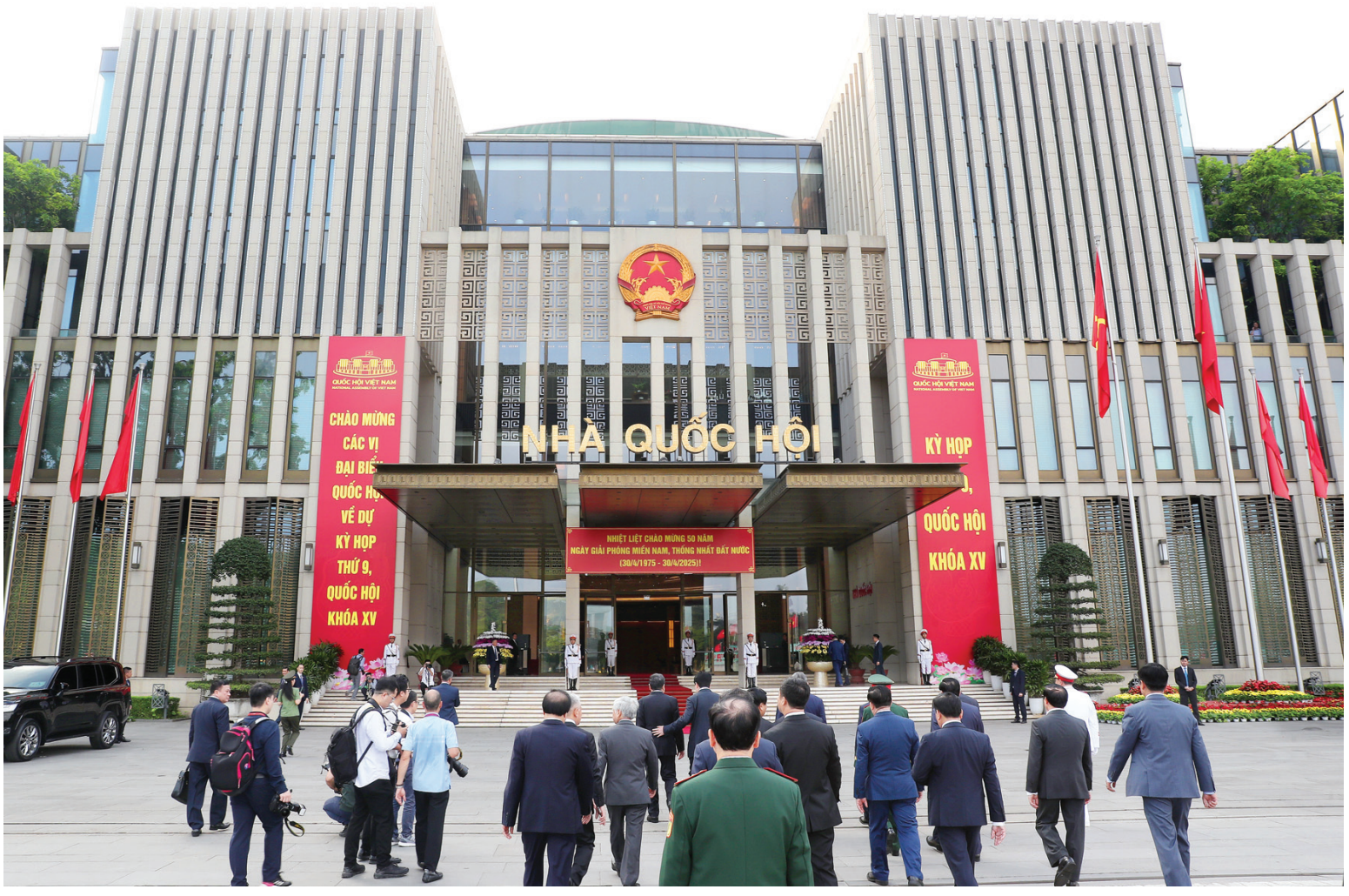
Email: baovanhoa@fpt.vn

KỶ NIỆM 80 NĂM TỔNG TUYỂN CỬ ĐẦU TIÊN:

"Nhà thiết kế hệ sinh thái phát triển quốc gia"

(VH). Ngày 6.1.1946 không chỉ là một mốc son của nền dân chủ Việt Nam mà còn là điểm khởi đầu hình thành văn hóa chính trị của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, nơi quyền lực Nhà nước bắt nguồn từ nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân. Tám mươi năm đã trôi qua, lá phiếu ngày ấy vẫn vang vọng giá trị bền vững: Dân chủ phải gắn với kỷ cương, pháp quyền phải đi cùng nhân văn, và phát triển quốc gia phải dựa trên nền tảng văn hóa.

[8+9]



Quốc hội là cơ quan quyền lực Nhà nước cao nhất, là biểu tượng của dân chủ, trí tuệ và văn hóa chính trị Việt Nam **Ảnh: TR.HUẤN**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Điểm tựa và động lực cho sự phát triển

● **HOÀNG HẢI**

Không một quốc gia nào hội nhập thành công nếu đánh mất bản sắc, không có một sự vươn mình bền vững nào nếu con người không được đặt ở vị trí trung tâm. Trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, con người và nền văn hóa vừa là điểm tựa, vừa là động lực cốt lõi để hiện thực hóa một Việt Nam hùng cường.

(Xem tiếp trang 2)

Lập hồ sơ khoa học di sản "Phở" và "Múa rối nước" đề nghị ghi danh vào Danh sách của UNESCO [2]

Quy định mới về hoạt động quảng cáo trên mạng không ở vùng cố định [3]

DU LỊCH VIỆT NAM NĂM 2026:

Từ nền tảng tăng trưởng đến khát vọng bứt phá [6]

Những "nút thắt" kìm hãm sự tự chủ của đơn vị nghệ thuật công lập [9]

SHOW *VỀ ĐÂY BỐN CÁNH CHIM TRỜI* BỊ HỦY:

Rủi ro và chuẩn mực trong ngành biểu diễn [10]

ĐƯA BÁNH ĐẶC SẢN HUẾ SANG MỸ:

Một hành trình… khó tin [5]

Khi trẻ em sống hai thế giới [13]

Lập hồ sơ khoa học di sản "Phở" và "Múa rối nước" đề nghị ghi danh vào Danh sách của UNESCO

Văn phòng Chính phủ vừa có văn bản số 36/VPCP-KGVX gửi Bộ trưởng Bộ VHTTDL; Chủ tịch UBND tỉnh, thành phố: Hà Nội, Hưng Yên, Ninh Bình, Hải Phòng truyền đạt ý kiến chỉ đạo của Phó Thủ tướng Mai Văn Chính về việc lập hồ sơ khoa học di sản văn hóa phi vật thể "Phở" và "Múa rối nước" đề nghị ghi danh vào các Danh sách của UNESCO.

Theo đó, xét đề nghị của Bộ VHTTDL tại Tờ trình số 591/TTr-BVHTTDL về việc xin phép lập hồ sơ khoa học di sản văn hóa phi vật thể "Phở" và "Múa rối nước" đề nghị ghi danh vào các Danh sách của UNESCO, ý kiến đồng thuận của UBND các tỉnh, thành phố: Ninh Bình, Hưng Yên và Hải phòng, Phó Thủ tướng Chính phủ Mai Văn Chính có ý kiến chỉ đạo như sau: Về di sản văn hóa phi vật thể "Phở": Đồng ý chủ trương lập hồ sơ khoa học di sản văn hóa phi vật thể đề nghị ghi danh vào danh sách của UNESCO; giao UBND thành phố Hà Nội chủ trì, phối hợp với Bộ VHTTDL, UBND tỉnh Ninh Bình và các địa phương có cộng đồng thực hành di sản lập hồ sơ khoa học và thực hiện các nhiệm vụ, công việc, quy trình, thủ tục có liên quan, bảo đảm chặt chẽ, đúng quy định của pháp luật.

Về di sản văn hóa phi vật thể "Múa rối nước": Đồng ý chủ trương lập hồ sơ khoa học di sản văn hóa phi vật thể đề nghị ghi danh vào danh sách của UNESCO; giao UBND thành phố Hà Nội chủ trì, phối hợp với Bộ VHTTDL, UBND thành phố Hải Phòng, UBND tỉnh Hưng Yên và các địa phương có cộng đồng thực hành di sản lập hồ sơ khoa học và thực hiện các nhiệm vụ, công việc, quy trình, thủ tục có liên quan, bảo đảm chặt chẽ, đúng quy định của pháp luật.

Bộ VHTTDL theo chức năng, nhiệm vụ được giao phối hợp, hướng dẫn UBND thành phố Hà Nội và các cơ quan, địa phương liên quan trong việc lập hồ sơ khoa học di sản văn hóa phi vật thể đề nghị ghi danh vào Danh sách của UNESCO theo đúng quy định của pháp luật về di sản văn hóa và pháp luật khác có liên quan; bảo đảm chất lượng, đáp ứng yêu cầu, tiêu chí và các quy định liên quan của UNESCO; kịp thời báo cáo cấp có thẩm quyền những vấn đề vượt thẩm quyền.

L.SƠN

Ba ngày nghỉ Tết Dương lịch 2026, cả nước xảy ra 155 vụ tai nạn giao thông

Theo Cục Cảnh sát giao thông, qua số liệu trích xuất từ cơ sở dữ liệu tai nạn giao thông cho thấy, ngày 3.1 (tính từ 10h ngày 2.1 đến 10h ngày 3.1), cả nước xảy ra 35 vụ tai nạn giao thông làm chết 16 người, bị thương 27 người, tổng thiệt hại tài sản ước tính 363,7 triệu đồng. So với ngày cùng kỳ năm 2025, giảm 20 vụ (36,36%), giảm 14 người chết (46,67%), giảm 2 người bị thương (6,90%). So với ngày 2.1, tai nạn giao thông giảm 36 vụ (50,70%), giảm 25 người chết (60,98%), giảm 29 người bị thương (51,79%). Các vụ tai nạn trên đều xảy ra trên tuyến đường bộ.

Như vậy, qua ba ngày nghỉ Tết Dương lịch 2026, toàn quốc xảy ra 155 vụ tai nạn giao thông, làm chết 75 người, bị thương 124 người. Trong đó, ngày 2.1, tai nạn giao thông xảy ra nhiều nhất với 71 vụ, làm chết 41 người và làm bị thương 56 người. Tiếp đến là ngày 1.1 với 49 vụ, làm 18 người chết và 41 người bị thương. Thực hiện công tác tuần tra kiểm soát, xử lý vi phạm, ngày 3.1, Công an các địa phương đã kiểm tra, phát hiện, xử lý 11.590 trường hợp vi phạm; tạm giữ 116 xe ô tô, 3.605 xe mô tô, 183 phương tiện khác; tước 404 giấy phép lái xe các loại; trừ điểm giấy phép lái xe 2.119 trường hợp.

Trong đó vi phạm về nồng độ cồn có 3.472 trường hợp; vi phạm về tốc độ 1.966 trường hợp; chở hàng quá tải trọng 111 trường hợp; quá khổ giới hạn 57 trường hợp; chở quá số người quy định 4 trường hợp; đón trả khách không đúng nơi quy định 5 trường hợp; sử dụng điện thoại, thiết bị điện tử khác khi điều khiển phương tiện 98 trường hợp; không lắp thiết bị ghi nhận hình ảnh người lái xe hoặc có lắp nhưng không có tác dụng 3 trường hợp; vi phạm ma túy 11 trường hợp.

Trong công tác sát hạch giấy phép lái xe, Công an 6/34 địa phương tổ chức 12 hội đồng sát hạch cho 4.763 học viên đăng ký; tiếp nhận cấp đổi giấy phép lái xe cho 310 trường hợp, trong đó nộp hồ sơ qua cổng dịch vụ công trực tuyến là 213 hồ sơ, tiếp nhận trực tiếp 97 hồ sơ.

P.V

Điểm tựa...

(Tiếp theo trang 1)

Nhiều nhà khoa học trong và ngoài nước tham dự hội thảo khoa học quốc tế do Trường Đại học Hùng Vương TP.HCM vừa tổ chức với chủ đề "Văn hóa và Con người trong kỷ nguyên hội nhập - Vươn mình", đã nhấn mạnh như vậy. Hội thảo bàn luận ba nhóm chủ đề: Văn hóa và con người, khoa học và giáo dục, kinh tế và khởi nghiệp nhằm làm sáng tỏ mô hình phát triển bền vững dựa trên giá trị văn hóa và con người, nhấn mạnh lại nền tảng văn hóa và nhân tố con người trong tiến trình kỷ nguyên vươn mình của một quốc gia. Đồng thời khẳng định, vấn đề giữ gìn bản sắc văn hóa gắn liền với phát triển con người trở thành yếu tố then chốt trong tiến trình phát triển hội nhập. Hội thảo cũng đề xuất các giải pháp khoa học để phát huy sức mạnh mềm văn hóa, nâng cao năng lực con người, góp phần hiện thực hóa khát vọng phát triển đất nước trong giai đoạn mới.

GS.TSKH Trần Ngọc Thêm nhấn mạnh, vươn mình trong kỷ nguyên hội nhập là sự phát triển đột biến trong khi mở cửa mà không buông lỏng; hòa hợp mà không để bị đồng hóa; đa phương mà không vô nguyên tắc; thích nghi mà vẫn tự chủ; học hỏi để vượn lên mà không để đánh mất mình. Nếu hội nhập là điều kiện khách quan cho sự phát triển, thì vươn mình là phản ứng chủ động của dân tộc có khát vọng và bản lĩnh. Kỷ nguyên vươn mình là giai đoạn mà sức mạnh nội sinh được chuyển hóa thành năng lực cạnh tranh và tỏa sáng quốc tế. Theo GS.TSKH Trần Ngọc Thêm, "vươn mình" không chỉ là phát triển kinh tế, mà còn là vươn lên về tri thức, đạo đức, bản lĩnh và giá trị tinh thần. Nếu hội nhập là con đường, vươn mình là khát vọng, thì văn hóa và con người là linh hồn của sự phát triển và nguồn sức mạnh để biến khát vọng ấy thành hiện thực. Trong kỷ nguyên hội nhập, vươn mình, văn hóa là hệ "gen tinh thần" của dân tộc bảo đảm cho việc hội nhập có bản sắc, hội nhập mà không hòa tan; con người không chỉ là công dân của một quốc gia, mà còn là "công dân toàn cầu" có bản lĩnh văn hóa dân tộc, biết dung hòa giữa truyền thống và hiện đại. Nhờ vậy, con người trở thành nguồn sức mạnh quyết định thành công hay thất bại của tiến trình hội nhập, vươn mình.

Theo TS Trần Việt Anh, Phó Hiệu trưởng phụ trách Trường Đại học Hùng Vương TP.HCM, kỷ nguyên vươn mình của Việt Nam là kỷ nguyên của hội nhập quốc tế sâu rộng và chủ động; chuyển đổi mô hình tăng trưởng dựa trên tri thức, khoa học - công nghệ và đổi mới sáng tạo; khát vọng phát triển đất nước hùng cường, thịnh vượng. Trong kỷ nguyên vươn mình, con người và nền văn hóa Việt Nam vừa là điểm tựa, vừa là động lực cốt lõi cho sự phát triển bền vững. Không có một quốc gia hội nhập thành công nếu đánh mất bản sắc, không có một sự vươn mình bền vững nào nếu con người không được đặt ở vị trí trung tâm. PGS.TS Triệu Thế Hùng, Phó chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội cho rằng, trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, cùng với tác động mạnh mẽ của chuyển đổi số, kinh tế số, xã hội số và trí tuệ nhân tạo, văn hóa và con người đang đứng trước cả thời cơ lớn lẫn những thách thức chưa từng có.

"Những biến đổi này không chỉ làm thay đổi phương thức sản xuất, quản trị xã hội, mà còn tác động trực tiếp đến hệ giá trị, chuẩn mực đạo đức, lối sống và bản sắc văn hóa của mỗi quốc gia, mỗi cộng đồng. Thực tiễn đó đặt ra yêu cầu cấp thiết là phát triển văn hóa phải đi trước, đi cùng và soi đường cho phát triển, lấy con người làm trung tâm, chủ thể và mục tiêu của mọi chính sách phát triển", PGS.TS Triệu Thế Hùng nhấn mạnh. ■

Yêu cầu Netflix gỡ bỏ phim *Tôi thấy ánh dương rực rỡ* do có nhiều hình ảnh bản đồ chứa đường lưỡi bò phi pháp

Cục Điện ảnh (Bộ VHTTDL) đã yêu cầu Công ty Netflix thực hiện gỡ bỏ ngay phim *Tôi thấy ánh dương rực rỡ* (Tên tiếng Anh: *Shine on me*) tại địa chỉ tên miền https://www.netflix.com và ứng dụng Netflix trong vòng 24h kể từ 21h00 thứ Bảy ngày 3.1.2026.

Văn bản của Cục Điện ảnh gửi Công ty Netflix ngày 3.1.2026 nêu rõ: Thông qua hoạt động quản lý nhà nước về điện ảnh, Cục Điện ảnh nhận được thông tin Công ty Netflix đang thực hiện phổ biến phim *Tôi thấy ánh dương rực rỡ* (Tên tiếng Anh: *Shine on me*) trên không gian mạng qua địa chỉ tên miền https://www.netflix.com và ứng dụng Netflix tới người sử dụng tại Việt Nam. Phim có độ dài 27 tập, hiện đang phổ biến tại Việt Nam đến tập 25, phim do Netflix phân loại và hiển thị mức phân loại phim ở mức T13 (13+): Phim được phổ biến đến người xem từ đủ 13 tuổi trở lên.

Qua tiến hành kiểm tra, rà soát, kết quả cho thấy: Phim có nhiều hình ảnh bản đồ chứa đường lưỡi bò, thể hiện không đúng, xâm phạm chủ quyền quốc gia Việt Nam (tại tập 25 từ 32 phút 10 giây đến 34 phút 03 giây,...). Căn cứ kết quả kiểm tra, phim *Tôi thấy ánh dương rực rỡ* (Tên tiếng Anh: *Shine on me*) được Cục Điện ảnh phân loại phim mức C - Phim không được phép phổ biến do vi phạm quy định tại điểm d khoản 1 Điều 9 Luật Điện ảnh năm 2022.

Thực hiện quy định tại khoản 2 Điều 15 Nghị định số 131/2022/NĐ-CP ngày 31.12.2022 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Điện ảnh, Cục Điện ảnh yêu cầu Công ty Netflix thực hiện gỡ bỏ ngay phim Tôi thấy ánh dương rực rỡ (Tên tiếng Anh: Shine on me) tại địa chỉ tên miền https://www.netflix.com và ứng dụng Netflix trong vòng 24h kể từ 21h00 thứ Bảy ngày 3.1.2026 và có văn bản báo cáo kết quả thực hiện gửi về Cục Điện ảnh trước 22h00 Chủ nhật ngày 4.1. 2026.

T.SƯƠNG

Cứu sống 6 người bị lật ghe trên sông Nước Xa

Chủ tịch UBND xã Nam Trà My (TP Đà Nẵng) Trần Văn Mẫn cho biết, cả 7 người rơi xuống sông do bị lật ghe trên sông Nước Xa, thuộc địa bàn xã Nam Trà My vào sáng 4.1 đã được người dân địa phương phát hiện và cứu vớt kịp thời. Tuy nhiên, do sức khỏe yếu nên anh Hồ Văn Đạt, sinh năm 1995, trú tại thôn Nước Xa, xã Nam Trà My đã tử vong và được chính quyền địa phương bàn giao thi thể cho gia đình để lo hậu sự.

Trước mắt, chính quyền địa phương đã đến thăm, chia buồn và hỗ trợ cho gia đình anh Hồ Văn Đạt 2 triệu đồng, hỗ trợ lương thực, thực phẩm và hỗ trợ kinh phí mai táng theo quy định để gia đình lo hậu sự cho nạn nhân theo phong tục của địa phương. Trước đó, sáng 4.1, anh Hồ Văn Đạt trú tại thôn Nước Xa cùng với 6 người dân trong thôn đi làm rẫy như thường ngày. Nhóm người này dùng ghe để di chuyển qua sông Nước Xa. Khi ra giữa dòng, không may thuyền bị lật, khiến 7 người rơi xuống sông. Do địa hình đang vào mùa mưa, sông Nước Xa chảy xiết và thường xuyên dâng cao nên rất dễ lật ghe và nguy hiểm đến tính mạng.

Ngay sau khi phát hiện sự việc, người dân địa phương và lực lượng chức năng xã Nam Trà My khẩn trương triển khai các biện pháp để cứu những người gặp nạn. Lực lượng cứu hộ dùng dây thừng ném về phía những người gặp nạn để đưa vào bờ.

H.TRUNG

Quy định mới về hoạt động quảng cáo trên mạng không ở vùng cố định

● Đ.NGUYÊN

Chính phủ vừa ban hành Nghị định số 342/2025/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều của Luật Quảng cáo. Trong đó, đáng chú ý là các quy định liên quan đến hoạt động quảng cáo trên mạng.

Nghị định gồm 5 chương 32 điều quy định một số điều của Luật Quảng cáo bao gồm: Danh mục và yêu cầu đối với nội dung quảng cáo các sản phẩm, hàng hóa, dịch vụ đặc biệt; quảng cáo trên kênh chương trình chuyên quảng cáo; hoạt động quảng cáo trên mạng; quảng cáo trên màn hình chuyên quảng cáo có kết nối mạng; quảng cáo thương hiệu quốc gia trên đài truyền thanh cấp xã; quảng cáo trong nội dung phim; văn phòng đại diện của doanh nghiệp quảng cáo nước ngoài tại Việt Nam; trách nhiệm quản lý nhà nước.

Một trong những điểm đáng chú ý là Nghị định quy định khá chặt chẽ về hoạt động quảng cáo trên mạng không ở vùng cố định. Quảng cáo không ở vùng cố định là quảng cáo hiển thị tại vị trí, thời điểm không cố định trên giao diện dịch vụ trực tuyến, che khuất toàn bộ hoặc một phần nội dung chính và làm gián đoạn việc tiếp cận thông tin của người sử dụng. Điều 17 của Nghị định quy định tính năng, biểu tượng để tắt quảng cáo phải bảo đảm việc quảng cáo được tắt chỉ với một lần tương tác; không có biểu tượng tắt quảng cáo giả hoặc biểu tượng tắt quảng cáo khó phân biệt, khó xác định. Không có thời gian chờ tắt quảng cáo đối với quảng cáo dưới dạng hình ảnh tĩnh; thời gian chờ tắt quảng cáo tối đa là 5 giây đối với quảng cáo dưới dạng chuỗi hình ảnh chuyển động, video.

Ngoài ra, phải bố trí biểu tượng và hướng dẫn quy trình để người sử dụng thông báo nội dung quảng cáo vi phạm pháp luật và lựa chọn từ chối, tắt hoặc không tiếp tục xem quảng cáo không phù hợp. Báo cáo quảng cáo vi phạm pháp luật phải được tiếp nhận, xử lý kịp thời và thông tin kết quả cho người sử dụng theo quy định của pháp luật. Điều 18 của Nghị định phân định rõ trách nhiệm của các Bộ, ngành, địa phương trong ngăn chặn, gỡ bỏ quảng cáo vi phạm trên mạng, cụ thể như sau: Các Bộ, ngành, địa phương rà soát, phát hiện, kiểm tra, xử lý, yêu cầu ngăn chặn, gỡ bỏ quảng cáo vi phạm pháp luật trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mình.

Trong trường hợp pháp luật chuyên ngành chưa có quy định hoặc các Bộ, ngành, địa phương không xác định được danh tính chủ thể đăng phát quảng cáo vi phạm pháp luật để xử lý và yêu cầu ngăn chặn, gỡ bỏ, Bộ VHTTDL là cơ quan chủ trì tiếp nhận thông báo quảng cáo vi phạm pháp luật từ các Bộ, ngành, địa phương và là đầu mối liên hệ, gửi yêu cầu ngăn chặn, gỡ bỏ tới tổ chức, doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ quảng cáo trên mạng tại Việt Nam. Khi gửi thông báo tới Bộ VHTTDL, các Bộ, ngành, địa phương cung cấp kết luận của cơ quan có thẩm quyền về quảng cáo vi phạm pháp luật.



Ảnh có tính minh họa

Người quảng cáo, người kinh doanh dịch vụ quảng cáo, người chuyển tải sản phẩm quảng cáo, người phát hành quảng cáo khi tham gia hoạt động quảng cáo trên mạng có trách nhiệm thực hiện hoặc phối hợp thực hiện việc ngăn chặn, gỡ bỏ quảng cáo vi phạm pháp luật chậm nhất là 24h kể từ khi có yêu cầu bằng văn bản hoặc qua phương tiện điện tử của Bộ VHTTDL hoặc cơ quan có thẩm quyền theo quy định của pháp luật chuyên ngành. Đối với các quảng cáo có nội dung xâm phạm an ninh quốc gia Việt Nam, phải ngăn chặn, gỡ bỏ kịp thời nhưng không chậm hơn 24h kể từ khi có yêu cầu.

Trường hợp người quảng cáo, người kinh doanh dịch vụ quảng cáo, người chuyển tải sản phẩm quảng cáo, người phát hành quảng cáo không thực hiện theo quy định thì Bộ VHTTDL và Bộ Công an sẽ triển khai các biện pháp kỹ thuật ngăn chặn quảng cáo, dịch vụ vi phạm pháp luật và thực hiện các biện pháp xử lý theo quy định pháp luật. Biện pháp ngăn chặn chỉ được gỡ bỏ sau khi quảng cáo vi phạm pháp luật đã được xử lý theo yêu cầu của Bộ VHTTDL hoặc cơ quan có thẩm quyền theo quy định của pháp luật chuyên ngành.

Doanh nghiệp viễn thông, doanh nghiệp cung cấp dịch vụ Internet triển khai các biện pháp kỹ thuật cần thiết để ngăn chặn việc truy cập vào các quảng cáo, dịch vụ vi phạm pháp luật chậm nhất là 24h kể từ khi có yêu cầu bằng điện thoại, văn bản hoặc qua phương tiện điện tử của Bộ VHTTDL và Bộ Công an.

Ngoài ra, Nghị định còn quy định rõ các yêu cầu về nội dung quảng cáo đối với danh mục 11 nhóm sản phẩm, hàng hóa, dịch vụ đặc biệt có ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe con người và môi trường bao gồm: Mỹ phẩm; Thực phẩm; Sữa và sản phẩm dinh dưỡng dùng cho trẻ nhỏ không thuộc quy định tại khoản 4 Điều 7 của Luật Quảng cáo; Hóa chất; chế phẩm diệt côn trùng, diệt khuẩn dùng trong gia dụng và y tế; Thiết bị y tế; Dịch vụ khám bệnh, chữa bệnh; Thuốc bảo vệ thực vật, thuốc thú y, thức ăn chăn nuôi, thức ăn thủy sản, sản phẩm xử lý môi trường nuôi trồng thủy sản, sản phẩm xử lý chất thải chăn nuôi, giống thủy sản, giống vật nuôi và sản phẩm giống vật nuôi; Phân bón; Giống cây trồng; Thuốc; Đồ uống có cồn, bao gồm rượu có độ cồn dưới 15 độ, bia và các sản phẩm đồ uống khác có chứa cồn thực phẩm theo quy định.

Nghị định này có hiệu lực thi hành kể từ ngày 15.2.2026. ■

TP.HCM ra quân Chiến dịch Xuân tình nguyện năm 2026

Thành đoàn TP.HCM vừa tổ chức Lễ ra quân Chiến dịch Xuân tình nguyện lần thứ 18 năm 2026. Chiến dịch Xuân tình nguyện năm nay có sự tham gia của 171 tổ chức Đoàn, Hội thuộc khu vực địa bàn dân cư và lực lượng vũ trang; 13 tổ chức Đoàn thuộc khu vực công nhân lao động; 72 tổ chức Đoàn, Hội thuộc khu vực trường học; cùng 47 câu lạc bộ, đội, nhóm cấp Thành thuộc Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam TP.HCM.

Tại buổi lễ, anh Nguyễn Đăng Khoa, Phó Bí thư Thành đoàn TP.HCM cho biết, Chiến dịch được triển khai với phương châm năm kết nối gồm: Kết nối nguồn lực, lực lượng, địa bàn, chuyên môn và công nghệ. Phát huy tinh thần trách nhiệm, kỷ luật và sáng tạo trong tổ chức, triển khai các hoạt động, mỗi thanh niên, chiến sĩ Xuân tình nguyện cần xác định vai trò không chỉ là người thực hiện nhiệm vụ, mà còn là hình ảnh đại diện cho tuổi trẻ TP.HCM bản lĩnh, nhân ái và giàu khát vọng cống hiến.

Hoa hậu Liên lục địa 2022, Công dân trẻ tiêu biểu TP.HCM năm 2025 Lê Nguyễn Bảo Ngọc chia sẻ sự hào hứng với nhiều cảm xúc tự hào khi được tham gia đồng hành cùng Chiến dịch Xuân tình nguyện. Bảo Ngọc mong muốn, khi khẩu hiệu ra quân vang lên, tất cả các chiến sĩ sẽ cùng chung một nhịp đập, đồng lòng hưởng ứng để có một mùa Xuân tình nguyện thành công, trọn vẹn và ngập tràn hạnh phúc. Ngay sau lễ ra quân, các chiến sĩ Xuân tình nguyện đã triển khai nhiều hoạt động như: Hiến máu tình nguyện, gian hàng gây quỹ, ra quân đội hình "Bình dân học vụ số"; làm sạch bảng quảng cáo, rao vặt sai quy định; dọn dẹp vệ sinh các tuyến đường...

Chiến dịch Xuân tình nguyện lần thứ 18 năm 2026 diễn ra từ ngày 27.12 - 16.2.2026, với sự tham gia của đông đảo đoàn viên, thanh niên, sinh viên thành phố. Các chiến sĩ tình nguyện sẽ triển khai hoạt động tại bệnh viện, viện dưỡng lão, trường chuyên biệt, cơ sở bảo trợ xã hội; ký túc xá sinh viên, khu lưu trú công nhân; nhà ga, bến xe… trên địa bàn TP.HCM. Năm nay, chiến dịch xác lập nhiều chỉ tiêu cụ thể, thiết thực như thực hiện 50 "Góc Xuân tuổi trẻ" tại các ký túc xá và 95 góc Xuân tại khu lưu trú công nhân, chung cư, điểm sinh hoạt dân cư; tổ chức 73 "Hành trình 9.1" đến với các địa chỉ đỏ, không gian truyền thống gắn với phong trào học sinh, sinh viên Sài Gòn - Gia Định - TP.HCM; thăm, tặng quà 15 ký túc xá sinh viên, 95 khu lưu trú văn hóa, khu nhà trọ thanh niên công nhân; tổ chức 10 chương trình "Nghĩa tình biên giới, hải đảo", 5 chương trình "Hành trình của niềm tin". Cùng với đó, các chiến sĩ sẽ tham gia hỗ trợ khám, tư vấn sức khỏe, phát thuốc miễn phí cho 5.000 người dân, thanh thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn; tặng quà Tết cho 4.000 bệnh nhi, bệnh nhân nghèo đang điều trị tại các bệnh viện; trao tặng 20.000 bánh chưng, bánh tét; tổ chức 168 đội hình trực chốt, điều phối giao thông tại các xã, phường, đặc khu...



T.HƯƠNG

Xuyên lễ dựng lại mái ấm cho đồng bào



Các đội thợ xây bộ đội làm việc xuyên Tết Dương lịch, mong sớm bàn giao nhà cho bà con

● **Bài, ảnh: NHƯ ĐỒNG**

Trong những ngày nghỉ lễ Tết Dương lịch, hình ảnh người lính Bộ đội Cụ Hồ vẫn bám trụ, làm việc xuyên lễ, quyết tâm sớm dựng lại nhà mới cho đồng bào Co ở miền núi Tây Trà (Quảng Ngãi) khiến ai nấy đều xúc động.

Gia đình ông Hồ Văn Xoay (50 tuổi) ở thôn Trà Nga, xã Tây Trà không giấu được những giọt nước mắt khi chứng kiến căn nhà rộng 52m² của gia đình đang được bộ đội gác xà gồ, lợp mái.

"Nhà cũ bị sập, gia đình tôi gần như trắng tay. Điều kiện kinh tế không cho phép nên việc dựng lại nhà tưởng chừng không thể. Nhờ sự hỗ trợ của Nhà nước và bộ đội vận chuyển vật liệu xây dựng, hỗ trợ người dân xây nhà "thần tốc", giấc mơ có lại mái nhà nay đã thành hiện thực", ông Xoay nghẹn ngào. Trong đợt mưa lũ lịch sử xảy ra vào tháng 11 vừa qua, toàn xã Tây Trà có 20 ngôi nhà bị thiệt hại nặng, trong đó sáu căn nhà bị sập đổ hoàn toàn, khiến nhiều hộ dân phải sơ tán, sống tạm bợ trong điều kiện thiếu thốn.

Trước tình hình đó, Ban Chỉ huy Phòng thủ khu vực 1-Sơn Tịnh (Bộ CHQS tỉnh Quảng Ngãi) đã nhanh chóng triển khai lực lượng tham gia "Chiến dịch Quang Trung". Gần 30 cán bộ, chiến sĩ cùng lực lượng dân quân địa phương hành quân vượt quãng đường gần 100 km lên Tây Trà, nơi giao thông còn nhiều điểm sạt lở, để hỗ trợ người dân dựng lại mái ấm. Niềm vui an cư cũng đến với gia đình bà Hồ Thị Hương ở xã Tây Trà. Những ngày này bà liên tục ra vào ngắm nhìn ngôi nhà mới đang dần thành hình. Bà Hương cho biết, ngôi nhà cũ của gia đình bà đã bị sạt lở, vùi lấp hoàn toàn trong đợt mưa lũ tháng 11, buộc cả nhà phải tháo chạy trong gang tấc. "Năm nay gia đình tôi sẽ đón Tết trong ngôi nhà mới đủ đầy và ấm áp hơn bao giờ hết, nơi mỗi viên gạch, viên ngói đều thấm đượm nghĩa tình của Đảng, Nhà nước và người lính Bộ đội Cụ Hồ. Có nhà mới vững chãi, bà con nơi đây có thêm niềm tin để tiếp tục lao động, dựng xây cuộc sống no ấm, quê hương ngày càng khởi sắc", bà Hương xúc động nói.

Trên công trường dựng nhà, hình ảnh những người lính áo xanh lấm lem bùn đất, mồ hôi hòa lẫn mưa rừng đã trở nên quen thuộc. Công việc kéo dài từ sáng sớm đến tối muộn, đúng tinh thần "hết việc chứ không hết giờ". Thiếu tá Quân nhân chuyên nghiệp Trương Công Giáo, nhân viên Trinh sát, Phòng Tham mưu, Ban Chỉ huy Phòng thủ khu vực 1-Sơn Tịnh chia sẻ: "Được trực tiếp tham gia xây nhà giúp nhân dân trong dịp này, tôi rất tự hào. Đây vừa là niềm vui, vừa là trách nhiệm lớn của người quân nhân. Chúng tôi xác định rõ, việc còn thì người còn. Phải làm sao mang đến cho bà con những mái ấm kiên cố, an toàn nhất. Mỗi viên gạch, mỗi mạch hồ đều chứa đựng tình cảm của bộ đội đối với nhân dân".



Bà Hồ Thị Hương ở thôn Trà Nga, xã Tây Trà vui mừng khi được bộ đội về hỗ trợ xây dựng ngôi nhà mới

Theo trung tá Đoàn Hữu Công, Phó Tham mưu trưởng Ban Chỉ huy Phòng thủ khu vực 1-Sơn Tịnh, ngay sau khi nhận lệnh thực hiện nhiệm vụ, đơn vị đã khẩn trương cử lực lượng lên đường. Toàn bộ quá trình khảo sát, lựa chọn vị trí tái định cư và triển khai xây dựng đều phối hợp địa phương thực hiện nhanh chóng, đúng tinh thần "thần tốc" của Chiến dịch Quang Trung. "Những ngày qua, cán bộ, chiến sĩ làm việc liên tục, không quản mưa nắng. Chúng tôi quyết tâm bàn giao toàn bộ sáu căn nhà cho người dân trước ngày 12.1.2026, đảm bảo bà con có nhà ở đàng hoàng, ấm áp đón Tết", trung tá Công khẳng định. Không chỉ riêng tại xã Tây Trà, tính đến ngày 31.12.2025, Bộ CHQS tỉnh Quảng Ngãi đã huy động hơn 400 cán bộ, chiến sĩ lực lượng thường trực và dân quân tham gia hỗ trợ nhân dân hai tỉnh Quảng Ngãi và Đắk Lắk trong khuôn khổ "Chiến dịch Quang Trung", xây mới và sửa chữa 58 căn nhà cho các hộ dân bị ảnh hưởng bởi thiên tai.

Đại tá Trịnh Công Sơn, Phó Chính ủy Bộ CHQS tỉnh Quảng Ngãi nhấn mạnh: "Đây là nhiệm vụ chính trị quan trọng, thể hiện trách nhiệm của Quân đội đối với nhân dân. Các cán bộ, chiến sĩ làm việc với phương châm "làm ngày không đủ, tranh thủ làm đêm", "vượt nắng, thắng mưa", quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ với tinh thần và trách nhiệm cao nhất. Bộ CHQS tỉnh cũng thường xuyên theo dõi, kiểm tra và kịp thời động viên khen thưởng để bộ đội nỗ lực quyết tâm hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao". ■

Chủ tịch UBND xã Tây Trà Trương Công Lâm đánh giá cao tinh thần trách nhiệm của các lực lượng thực hiện "Chiến dịch Quang Trung". Nhờ có sự hỗ trợ kịp thời từ các lực lượng bộ đội, dân quân và các lực lượng "4 tại chỗ" của địa phương nên tiến độ thi công đang được gấp rút đẩy nhanh. Những ngôi nhà thấm đượm nghĩa tình quân dân sẽ sớm hoàn thành, giúp bà con yên tâm vui Xuân, đón Tết cổ truyền.

Phản hồi thông tin xuyên tạc về sách giáo khoa môn Lịch sử - Địa lý

Bộ GD&ĐT vừa phản hồi về thông tin thất thiệt, xuyên tạc liên quan đến nội dung trong sách giáo khoa môn Lịch sử - Địa lý lớp 5 (bộ sách "Kết nối tri thức với cuộc sống"). Thời gian gần đây, trên mạng xã hội xuất hiện một số thông tin, bình luận thất thiệt, xuyên tạc nội dung lịch sử trong bộ sách giáo khoa "Kết nối tri thức với cuộc sống", tạo ra những đánh giá sai lệch về nội dung của bộ sách.

Điều này có thể tạo ra sự lo lắng, nghi ngờ chất lượng bộ sách, gây hoang mang xã hội, ảnh hưởng tới chủ trương lớn của Đảng và Nhà nước về giáo dục và đào tạo. Trong đó, tiêu biểu là thông tin: Sách giáo khoa Lịch sử - Địa lý lớp 5 chỉ có nội dung dạy về Nguyễn Ánh (Gia Long) nhưng không dạy về Quang Trung - phong trào Tây Sơn; từ đó, đi đến phủ nhận vô căn cứ nội dung lịch sử trong sách giáo khoa. Bộ GD&ĐT đã rà soát và kết quả cho thấy: Nội dung dạy học về Quang Trung và phong trào Tây Sơn được bố trí đầy đủ, có hệ thống, từ trung học cơ sở như lớp 8 (môn Lịch sử và Địa lý), đến Trung học phổ thông như lớp 11 (môn Lịch sử). Nội dung dạy học về nhà Nguyễn với tư cách là một triều đại được thể hiện khách quan, đầy đủ. Trong đó, nội dung về Nguyễn Ánh được bố trí theo mạch logic lịch sử ở lớp 5 (môn Lịch sử và Địa lý), lớp 7 và lớp 8 (môn Lịch sử và Địa lý), lớp 11 (môn Lịch sử).

Bộ GD&ĐT khẳng định: Việc cho rằng bộ sách giáo khoa "Kết nối tri thức với cuộc sống" không dạy hoặc coi nhẹ Quang Trung - phong trào Tây Sơn là bóp méo thông tin và vu khống có chủ đích; việc sách giáo khoa môn Lịch sử - Địa lý lớp 5 học bài "Sự ra đời của nhà Nguyễn" là phù hợp với mạch lịch sử và mục tiêu chương trình, không thể tách rời khỏi tổng thể nội dung đã học ở các lớp trước và sẽ tiếp tục học ở các lớp sau. Bộ này đã có văn bản đề nghị Bộ Công an và các cơ quan chức năng xác minh, làm rõ động cơ, mục đích của việc tạo dựng, phát tán các thông tin, bình luận thất thiệt, xuyên tạc nội dung lịch sử trong sách giáo khoa để xử lý nghiêm các vi phạm (nếu có), nhằm bảo đảm an ninh chính trị trong lĩnh vực giáo dục và đào tạo. **V.D**

ĐƯA BÁNH ĐẶC SẢN HUẾ SANG MỸ:

Một hành trình... khó tin

● **Bài, ảnh: SƠN THÙY**

Đặc sản Huế với những loại bánh lọc, bánh ít, bánh nậm... đã được xuất khẩu sang Hoa Kỳ bằng đường chính ngạch. Nhưng ít ai biết rằng, đằng sau hành trình đó là những người trẻ vùng đất Cố đô với mong muốn "mang Huế về nhà" đến với cộng đồng người Việt và du khách trên xứ Cờ hoa.

Những ngày này, chàng trai trẻ Ngô Văn Quốc tất bật với công việc để chuẩn bị cho chuyến xuất khẩu thứ ba của bánh Huế sang Mỹ. Nhân lực của Công ty CP Hue One Food cũng đang làm việc hết công suất cho các công đoạn, đảm bảo các tiêu chuẩn khắt khe cho hàng xuất khẩu.

Khởi nghiệp từ ẩm thực

Chàng trai 20x Ngô Văn Quốc, hiện là CEO của Hue One Food kể rằng, "chúng em ấp ủ việc xuất khẩu các loại bánh đặc sản Huế đi Mỹ cách đây khoảng hai năm với mong muốn quảng bá và lan tỏa văn hóa ẩm thực quê hương đến với bạn bè khắp nơi. Sau hơn một năm chuẩn bị từ hồ sơ thủ tục cho đến chuẩn bị các nguyên liệu, truy xuất nguồn gốc đảm bảo các yêu cầu cho nhập khẩu hàng hóa vào Mỹ, container bánh Huế đầu tiên đã thông quan vào tháng 9.2025 vừa qua".

Chuyến hàng đầu tiên gồm 400.00 chiếc bánh lọc, nậm, ít, được chế biến và đóng gói theo quy trình đạt chuẩn của Mỹ, đóng trong khoảng 2.000 thùng tiêu chuẩn. Ngay sau khi đến với xứ sở cờ hoa, hàng được tiếp nhận và phân phối bởi nhiều kênh bán hàng điện tử và tại các siêu thị, chợ Việt. "Sự đón nhận của người Huế nói riêng, người Việt Nam nói chung và đông đảo người dân ở Mỹ với ẩm thực đặc trưng xuất phát từ chính quê hương xứ Huế đã tạo thêm động lực cho đội ngũ chúng em. Đây cũng là cơ sở để Hue One Food và các đơn vị liên quan cùng phối hợp để tiếp tục có những chuyến hàng đi Mỹ", Quốc chia sẻ. Đầu tháng 12.2025, công ty của Quốc tiếp tục có chuyến xuất xưởng container thứ hai đưa nhiều loại bánh Huế và đặc sản Huế đi Mỹ. Tổng cộng hai đợt xuất xưởng đạt khoảng 35 tấn, mở ra cơ hội cho "hương vị Huế" đến gần với người dân ở cách nửa vòng trái đất.

Ít ai biết được rằng, Ngô Văn Quốc và anh trai ruột Ngô Đức Vương đã từng giành giải Nhất tại cuộc thi khởi nghiệp của tỉnh Thừa Thiên Huế, nay là TP Huế từ năm 2021 với dự án "Bánh ép Thuận An - Pizza Giòn chinh phục thế giới". Món ăn bình dân ở vùng biển xứ Huế đã trở nên hót hơn qua bàn tay tài hoa của các chàng trai trẻ và trở thành sản phẩm được phân phối nhiều ở các hệ thống siêu thị, các điểm quà lưu niệm đặc sản phục vụ du lịch, ở sân bay... Trong năm 2025, chỉ riêng nguồn thu từ bánh ép đã cán mốc 20 tỉ đồng. Từ dự án này, với mong muốn đưa nhiều món ăn Huế "đi xa hơn" hai anh em Vương và Quốc tiếp tục kết nối với các đơn vị, đặc biệt là Công ty CP Đặc sản Kinh đô để mở rộng sản xuất thêm nhiều đặc sản Huế như bánh lọc, nậm, ít...

Chị Nguyễn Thị Huệ, Giám đốc Công ty CP Đặc sản Kinh đô thông tin: Những công đoạn chuẩn bị hồ sơ thủ tục cho việc xuất khẩu chính ngạch bánh Huế đi Mỹ không hề đơn giản, nhưng các bạn trẻ đã rất kiên trì. Dây chuyền sản xuất được giám sát chặt chẽ, sau đó bánh được cấp đông sâu -40 độ C ở kho chuyên dụng nhằm đảm bảo giữ được vị ngon nguyên bản của bánh. Khi đầu tư mở thêm sản xuất các loại bánh đặc sản Huế, đơn vị xác định là sẽ xây dựng thị trường mới, không phải bán hàng bình dân để "cạnh tranh" với bà con làm nghề truyền thống. Công ty cũng đã tuyển dụng thêm lao động, kết nối với nhiều người dân đã từng làm bánh để tham gia vào sản xuất, tạo việc làm ổn định cho bà con.

Đưa hương vị Huế đi xa hơn

TP Huế nổi tiếng với sự đa dạng, phong phú về món ăn, thức uống và sự tinh tế trong chế biến trình bày, tạo nên nét văn hóa ẩm thực riêng có. Nhiều năm qua, Huế được xem là điểm đến của du lịch ẩm thực và địa phương này cũng đang đẩy mạnh phát triển thương hiệu "Huế - Kinh đô ẩm thực". Đặc biệt, TP Huế đang nghiên cứu và triển khai các thủ tục hồ sơ tham gia "Mạng lưới các thành phố sáng tạo của UNESCO" về lĩnh vực ẩm thực.

Nhắc đến ẩm thực Huế không thể bỏ qua các loại bánh được xem là đặc sản Huế như bánh lọc, bánh ít, bánh nậm... Những món ngon này đã được thực khách trong nước và quốc tế "mê mẩn", từ các quán bình dân đến nhà hàng nổi tiếng như Bà Đỏ, Hạnh, Hương, Bà Cư... Ngoài ra, nhiều người Việt ở nước ngoài sau mỗi lần về thăm quê cũng không quên đóng theo những món bánh Huế để làm quà tặng sang các nước như Mỹ, Canada, Australia, Hàn Quốc,... Nhiều người cho biết, các loại bánh đặc sản Huế, đặc biệt là bánh lọc đã xuất hiện từ rất lâu tại Mỹ theo kinh nghiệm làm bánh của những người con xa quê. Song "hương vị" bánh vẫn còn thiếu chút vị từ chính gốc của Huế, của những bàn tay tâm huyết và tỉ mỉ từ các nghệ nhân và người làm nghề truyền thống trên mảnh đất Cố đô.

Trước khi chuyến hàng đầu tiên xuất cảnh, Ngô Đức Vương đã kết hôn và định cư với vợ tại Texas, Hoa Kỳ. Nhờ đó, anh có thời gian chuẩn bị cho kho hàng tại Mỹ cũng như kết nối thêm các đơn vị bán hàng. Sản phẩm bánh Huế được phân phối qua các kênh như nền tảng online lớn nhất cho người châu Á ở Mỹ Latin, các cửa hàng tạp hóa, cùng với chợ Tân Bình, một trong những chợ lớn nhất của người Việt ở Mỹ... Vương kể rằng, những ngày đầu tiên khi các loại bánh đặc sản Huế mở bán, người dân Việt và du khách ở Mỹ đã rất ưa chuộng. Ê kip cũng làm việc hết công suất và có thêm những kinh nghiệm quý cho các đợt xuất xưởng tiếp theo. Với sologan "Mang Huế về nhà", những sản phẩm xuất khẩu đã được chế biến tỉ mỉ và gửi gắm nhiều tâm huyết của các nghệ nhân xứ Huế.



Bánh lọc Huế với nhân hai tôm, sản phẩm xuất khẩu sang thị trường Mỹ

> *"Chúng em ấp ủ việc xuất khẩu các loại bánh đặc sản Huế đi Mỹ cách đây khoảng hai năm với mong muốn quảng bá và lan tỏa văn hóa ẩm thực quê hương đến với bạn bè khắp nơi. Sau hơn một năm chuẩn bị từ hồ sơ thủ tục cho đến chuẩn bị các nguyên liệu, truy xuất nguồn gốc đảm bảo các yêu cầu cho nhập khẩu hàng hóa vào Mỹ, container bánh Huế đầu tiên đã thông quan vào tháng 9.2025 vừa qua."*
>
> **(Bạn NGÔ VĂN QUỐC, CEO của Hue One Food)**

Chị Nguyễn Thị Huệ cho biết, đơn vị rất may mắn vì có thêm nhiều người am hiểu ẩm thực Huế hỗ trợ kinh nghiệm; và một trong những người trao truyền công thức và hướng dẫn cho ê kip là nghệ nhân ẩm thực Mai Thị Trà. Bà đã chỉ dạy từ cách nấu bột, chọn lá gói, cho đến làm nhân tôm đậm đà vị Huế, cách gói bánh... Mỗi chuyến xuất xưởng bánh Huế, nghệ nhân Mai Thị Trà đều có mặt để tiếp thêm "tinh thần" cho các bạn trẻ. Việc lần đầu tiên đưa bánh Huế xuất khẩu chính ngạch sang thị trường Mỹ được xem là hành trình đưa hương vị quê hương đến với bạn bè quốc tế. Các bạn trẻ kỳ vọng bánh Huế sẽ trở thành cầu nối văn hóa để cộng đồng quốc tế hiểu hơn về giá trị tinh hoa của ẩm thực Huế nói riêng và ẩm thực Việt Nam nói chung.

Ông Trần Văn Mỹ, Chủ tịch Hiệp hội Doanh nghiệp TP Huế cho biết: Để một sản phẩm truyền thống vượt qua được các vòng kiểm định kỹ thuật, tiêu chuẩn vệ sinh của thị trường Mỹ là điều không đơn giản. Đội ngũ trẻ của Hue One Food đã làm được điều mà trước đây rất nhiều doanh nghiệp địa phương còn e ngại. Hue One Food liên tục hoàn thiện quy trình, tái cấu trúc sản xuất và mạnh dạn đầu tư công nghệ đã tạo nên bước chuyển căn bản. Đặc biệt, tinh thần dám nghĩ, dám làm và tư duy kinh doanh bài bản, kiên trì của các bạn trẻ đã mở ra nhiều tín hiệu tích cực, cho thấy các doanh nghiệp Huế có thể bước ra các thị trường lớn nếu có chiến lược hợp lý.

"Chúng em không nghĩ mình sẽ dừng lại ở thị trường Mỹ mà còn nuôi ước mơ xa hơn thế. Mong muốn ẩm thực Huế sẽ được quảng bá và lan tỏa tại nhiều quốc gia khác nữa", Ngô Văn Quốc bày tỏ kỳ vọng. Giấc mơ đưa bánh đặc sản Huế đi "năm châu bốn biển" của những người trẻ như Ngô Đức Vương, Ngô Văn Quốc, chị Nguyễn Thị Huệ và nhiều bạn trẻ khác mở ra thêm "cầu nối" văn hóa đến với bạn bè khắp nơi. ■



Container thứ hai xuất xưởng đưa các loại bánh đặc sản Huế sang Mỹ

DU LỊCH VIỆT NAM NĂM 2026:

Từ nền tảng tăng trưởng đến khát vọng bứt phá

● NGUYỄN ANH

Năm 2026 mở ra một chu kỳ phát triển mới của du lịch Việt Nam, khi tăng trưởng được thiết kế trên nền xanh, bản sắc trở thành nguồn lực và chất lượng là thước đo sức cạnh tranh. Bước sang năm này, du lịch Việt Nam khởi hành với thế chủ động, được chuẩn bị từ những thành quả của năm 2025 - năm bản lề khép lại Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2021-2025 và đặt nền móng cho giai đoạn phát triển mới 2026-2030.

Dấu ấn tạo đà cho một chu kỳ phát triển mới

Nhìn lại chặng đường ấy để hướng tới năm 2026, có thể thấy rõ một xu thế xuyên suốt, du lịch Việt Nam đang chuyển từ quỹ đạo "phục hồi nhanh" sang quỹ đạo "tăng tốc phát triển bền vững", từ tăng trưởng theo chiều rộng sang nâng cao chất lượng, giá trị và sức cạnh tranh dài hạn.

Năm 2025 khép lại với những con số và dấu ấn có tính lịch sử. Du lịch Việt Nam lần đầu tiên vượt mốc 21,5 triệu lượt khách quốc tế, tăng trưởng ở nhóm cao nhất toàn cầu. Thị trường nội địa duy trì sức bền với hơn 135 triệu lượt khách, trở thành "trụ đỡ" quan trọng giúp ngành đứng vững trước những biến động bên ngoài. Tổng thu từ du lịch vượt mốc 1 triệu tỉ đồng là cột mốc về quy mô và là chỉ dấu cho vai trò ngày càng rõ nét của du lịch trong cấu trúc tăng trưởng kinh tế quốc gia.

Điều đáng nói là đằng sau các con số ấy không phải sự tăng trưởng ngẫu nhiên, mà là kết quả của một chuỗi chính sách nhất quán và nỗ lực tái cấu trúc toàn ngành. Việc mở rộng miễn thị thực, cải thiện môi trường kinh doanh, tháo gỡ "nút thắt" chi phí cho doanh nghiệp lưu trú, lữ hành; cùng với đó là tăng cường kỷ cương quản lý nhà nước, kiểm soát chất lượng dịch vụ tại điểm đến đã tạo ra sự dịch chuyển quan trọng trong cách làm du lịch. Ngành Du lịch không còn chạy theo lượng khách bằng mọi giá, mà từng bước định vị lại theo hướng chọn lọc thị trường, nâng cao giá trị chi tiêu và trải nghiệm.

Ở bình diện quốc tế, việc Việt Nam liên tiếp được vinh danh tại các giải thưởng uy tín của World Travel Awards, cùng sự ghi nhận của Tổ chức Du lịch Liên Hợp Quốc (UN Tourism) thông qua danh hiệu "Làng du lịch tốt nhất thế giới" dành cho một số điểm đến cộng đồng, cho thấy hình ảnh du lịch Việt Nam đã bước sang một trang mới, hấp dẫn hơn, có chiều sâu hơn và phù hợp với xu hướng du lịch có trách nhiệm của toàn cầu.

Từ "điểm sáng tăng trưởng" đến tư duy phát triển xanh

Nếu 2025 là năm khẳng định sức bật, thì 2026 được kỳ vọng là năm chuyển hóa mạnh mẽ về chất. Điểm khác biệt căn bản nằm ở việc du lịch xanh không còn dừng ở khẩu hiệu hay những mô hình thí điểm rời rạc, mà đang dần trở thành chuẩn mực vận hành của toàn ngành.

Sự lan tỏa của các mô hình du lịch cộng đồng, du lịch nông thôn, du lịch sinh thái trong năm 2025 đã tạo tiền đề quan trọng cho năm 2026. Khi người dân địa phương trở thành chủ thể tham gia cung ứng dịch vụ, du lịch vừa tạo ra doanh thu, vừa góp phần giữ gìn di sản sống, bảo tồn tri thức bản địa và tạo sinh kế bền vững.

Ở góc độ quản lý, vai trò kiến tạo của Nhà nước tiếp tục được khẳng định thông qua hoàn thiện thể chế, định hướng phát triển sản phẩm gắn với bảo tồn, cũng như điều tiết hài hòa giữa tăng trưởng và gìn giữ tài nguyên. Sự phối hợp nhịp nhàng giữa Trung ương - địa phương - doanh nghiệp, vốn đã phát huy hiệu quả trong năm 2025, sẽ là điều kiện then chốt để các định hướng xanh đi vào thực chất trong năm 2026.

Một trong những nền tảng quan trọng để du lịch Việt Nam tạo đột phá trong năm 2026 chính là hệ sinh thái sản phẩm ngày càng đa dạng. Bên cạnh các dòng sản phẩm truyền thống như biển đảo, văn hóa - di sản, đô thị, những loại hình mới như du lịch đêm, du lịch chăm sóc sức khỏe, du lịch đường sắt, du lịch golf, du lịch ẩm thực đang mở ra dư địa tăng trưởng lớn. Đây đều là những phân khúc có giá trị gia tăng cao, phù hợp với xu hướng tiêu dùng trải nghiệm sâu của du khách quốc tế.

Song hành với đó là sự cải thiện rõ nét về hạ tầng. Hệ thống cao tốc, mạng lưới đường bay quốc tế mở rộng, các sản phẩm đường sắt cao cấp và du lịch tàu biển được đầu tư bài bản đã giúp rút ngắn khoảng cách, kéo gần điểm đến và mở ra những không gian du lịch mới.

Có thể thấy, năm 2026 mang một ý nghĩa đặc biệt vì đây là năm du lịch Việt Nam bước vào giai đoạn "thiết kế tăng trưởng". Không chỉ trả lời câu hỏi đón bao nhiêu khách, mà quan trọng hơn là đón ai, đón như thế nào và để lại giá trị gì cho điểm đến… Sự chuyển dịch từ tư duy ngắn hạn sang tầm nhìn dài hạn sẽ quyết định vị thế của du lịch Việt Nam trong thập niên tới. Khi tăng trưởng được đặt trong cùng quỹ đạo với phát triển xanh, khi bản sắc văn hóa trở thành nguồn lực và giá trị cốt lõi chứ không phải "phụ trợ" và khi con người - từ du khách đến cộng đồng địa phương được đặt ở trung tâm, du lịch Việt Nam có cơ sở để tạo ra bước bứt phá bền vững.

Từ những hoạt động đón khách sôi nổi ngay trong những ngày Tết dương lịch năm 2026, có thể thấy khá rõ kỳ vọng tăng trưởng thực chất của du lịch Việt Nam trong cả năm. Các con số mà địa phương đặt ra và ghi nhận không mang tính "mở hàng lấy khí thế", mà phản ánh một thị trường đang vận hành ổn định, có sức mua thật và nhu cầu trải nghiệm cao.

Việc nhiều tỉnh, thành đón hàng chục nghìn đến hàng trăm nghìn lượt khách chỉ trong vài ngày đầu năm 2026, với tỉ lệ khách lưu trú và mức chi tiêu tăng, cho thấy du lịch đã thoát khỏi quán tính mùa vụ, chuyển sang nhịp tăng trưởng dài hơi hơn. Tổng thu du lịch của các địa phương ngay từ đầu năm đạt mức cao, tạo "đường băng tài chính" thuận lợi cho cả chuỗi dịch vụ phía sau, từ lưu trú, lữ hành, vận tải đến thương mại và văn hóa. Điều quan trọng hơn nằm ở chất lượng của dòng khách vì không còn là sự bùng nổ ngắn hạn, mà là sự trở lại có chọn lọc, có kế hoạch và gắn với trải nghiệm chiều sâu.

Kế tiếp sau những thành công của năm 2025, năm 2026 mở ra điểm khởi đầu của một chu kỳ phát triển mới. Ở đó, du lịch Việt Nam tự tin khẳng định vai trò ngành kinh tế trụ cột, đóng góp tích cực vào mục tiêu phát triển xanh, bao trùm và có trách nhiệm của đất nước trong những năm tiếp theo. ■



Khách quốc tế hào hứng đón năm mới 2026 tại Hội An, Đà Nẵng Ảnh: CẨM THANH

Việt Nam là điểm đến đáng trải nghiệm nhất châu Á năm 2026

Trong bài viết mới đây của tạp chí Vogue (Pháp), Việt Nam được đánh giá là điểm đến hấp dẫn hàng đầu của châu Á năm 2026 nhờ sự kết hợp hoàn hảo giữa cảnh quan thiên nhiên, văn hóa độc đáo và sức sống hiện đại.

Theo Vogue, Việt Nam sở hữu vẻ đẹp hài hòa giữa giá trị văn hóa lâu đời và cảnh quan thiên nhiên ngoạn mục với vẻ đẹp chân thực, hiếm có, bền bỉ với thời gian. Sau đại dịch Covid-19, Việt Nam đã mở cửa trở lại du lịch, phục hồi và phát triển mạnh mẽ, vươn mình trở thành một trong những điểm đến hấp dẫn nhất châu Á. Từ nhịp sống sôi động, hiện đại của các thành phố lớn, đến những bãi biển hoang sơ quyến rũ bao quanh bởi những cánh rừng rậm nhiệt đới, Việt Nam mang đến cho du khách những trải nghiệm tuyệt vời không thể bỏ lỡ.

Trong bức tranh đô thị của Việt Nam, mỗi thành phố mang một sắc thái riêng, cùng góp phần tạo nên sức hút độc đáo của điểm đến. Thủ đô Hà Nội quyến rũ du khách bởi những công trình mang dấu ấn cổ kính như hồ Hoàn Kiếm, khu phố cổ với kiến trúc Pháp, Nhà thờ Lớn. Trong khi đó, cố đô Huế lại đưa du khách trở về với những trang sử của Việt Nam, nơi được UNESCO công nhận là Di sản văn hóa thế giới. Nếu như Hà Nội và Huế hiện hữu với nét đẹp cổ kính, thì TP.HCM là biểu tượng cho một đô thị hiện đại, năng động và cởi mở.

Với hơn 3.200 km đường bờ biển, Việt Nam mở ra một thế giới nơi biển xanh, cát trắng và nắng vàng hòa quyện tạo nên nhịp điệu đầy mê hoặc của miền nhiệt đới. Ở phía Nam, Phú Quốc mang đến một nhịp điệu mới mẻ với những bãi cát trắng trải dài, làn nước trong xanh cùng các khu nghỉ dưỡng cao cấp, khu vui chơi giải trí hiện đại tạo nên không gian lý tưởng để tận hưởng sự thư thái, là điểm dừng chân hoàn hảo cho những chuyến du lịch nghỉ dưỡng hoàn hảo.

Bên cạnh đó, hệ thống cơ sở lưu trú cao cấp của Việt Nam ngày càng đa dạng và tinh tế, từ những khu nghỉ dưỡng nằm giữa thiên nhiên, ven bờ biển, hay những khách sạn trong lòng phố cổ… đều mang đến những lựa chọn đa dạng, kết nối sâu sắc với thiên nhiên, văn hóa bản địa.

MINH LÝ

Giữ khách bằng sự chân tình

● **Bài, ảnh: KHÁNH CHI**

Nằm trong nhóm những điểm đến có tỷ lệ khách quay trở lại cao, những năm gần đây, Cù Lao Chàm, xã đảo Tân Hiệp, thành phố Đà Nẵng (xã Tân Hiệp, thành phố Hội An, tỉnh Quảng Nam trước đây) đang dần trở thành điểm đến hấp dẫn nhiều du khách.

Đặc biệt, tỷ lệ khách lựa chọn lưu trú dài ngày tại đây để nghỉ ngơi, trải nghiệm văn hóa bản địa ngày càng tăng. Nhiều du khách đến Cù Lao Chàm và quay trở lại cũng chính vì đã "phải lòng" môi trường sinh thái trong lành cùng sự chân tình, hào sảng của những người dân ở đây.



Người dân địa phương vừa chạy xe ôm vừa nhiệt tình hướng dẫn khách tham quan Cù Lao Chàm

Lực hút từ cộng đồng

Nhiều câu chuyện về việc tuyên truyền không dùng túi nilon, ống hút nhựa, chuyện không ăn cua đá chưa dán nhãn sinh thái, không ăn cua đá vào mùa sinh sản, không bắt san hô, sao biển mang về bờ, lặn biển kết hợp "vớt" và mang rác thải về lại bờ… qua lời tuyên truyền của những thuyết minh viên địa phương trở nên sinh động, thực tế, mang lại sự gần gũi, thoải mái, không "giáo điều" nên du khách rất vui vẻ hưởng ứng.

Thôn Bãi Hương tại Cù Lao Chàm chỉ có khoảng 100 hộ với khoảng 400 nhân khẩu là một điểm đến du lịch cộng đồng được du khách lựa chọn lưu trú khi đến xã đảo Tân Hiệp. Người dân ở đây đều theo nghề biển, từ khi du lịch phát triển, người dân chuyển sang làm thêm dịch vụ du lịch, mở các homestay, nhà hàng phục vụ ăn uống, thu hút khách nước ngoài đến từ các nước châu Âu, Úc, Bắc Mỹ.

Tiểu khu đồng quản lý bảo tồn biển thôn Bãi Hương cũng được thành lập với sự đồng thuận cao của người dân và chính quyền địa phương, hơn 19 km^2 mặt nước biển được giao để đồng quản lý các hoạt động khai thác thủy sản trên địa bàn và phát huy các giá trị văn hóa - lịch sử đi kèm.

Không chỉ ở Bãi Hương, mà gần như ở làng chài nào trên xã đảo này, từ Bãi Ông, Bãi Làng… người dân cũng thân thiện, hiếu khách. Du khách lưu trú tại homestay cũng được đối đãi chân thành, hướng dẫn chân tình như người nhà ra thăm đảo. Nhiều du khách đến Cù Lao Chàm và quay trở lại cũng chính vì đã "phải lòng" môi trường sinh thái trong lành cùng sự chân tình, hào sảng của những người dân ở đây.

"Về Cù Lao Chàm, không những được ngắm cảnh đẹp, được thưởng thức đặc sản, được trải nghiệm các nghề truyền thống mà còn được nghe chính người dân trên đảo kể về những câu chuyện bà con bảo vệ môi trường. Chuyện con cua đá vì sao phải dán nhãn sinh thái, chuyện không sử dụng túi nilon, ống hút nhựa, chuyện chiếc võng ngô đồng được đan kỳ công thế nào… Kể cho du khách nghe, để du khách hứng thú, đó một phần cũng là trách nhiệm và cũng là điểm hấp dẫn của chính những mỗi người dân ở đảo", ông Nguyễn Vinh - người dân ở Bãi Ông chia sẻ.

Tại Cù Lao Chàm, có rất nhiều người trẻ rời làng đi học, mưu sinh rồi chọn quay về lại để khởi nghiệp. Có người tiếp nối nghề biển của cha ông, có người chuyển qua làm dịch vụ, du lịch, khai thác vẻ đẹp, tiềm năng, vốn văn hóa đa dạng của làng biển mình để tạo ra những sản phẩm, điểm đến du lịch hấp dẫn du khách.

Như câu chuyện của Lê Thị Bích Công, nguyên Phó Bí thư đoàn xã đảo Tân Hiệp - Cù Lao Chàm. Từng làm việc ở đất liền, khi quyết định quay về đảo, Công tham gia công tác xã hội, hoạt động cộng đồng, mở lớp ngoại ngữ miễn phí cho trẻ em xã đảo, chung tay thành lập một văn phòng hướng dẫn du khách quốc tế ngay tại Cù Lao Chàm.

"Nói người dân ở đảo mới chính là "đặc sản", là đại sứ du lịch để giữ chân du khách thật sự không quá lời. Họ đồng thời cũng là những "tuyên truyền viên" hướng dẫn du khách không sử dụng bao nilon, vứt rác bừa bãi, góp phần bảo vệ môi trường sinh thái, văn hóa để Cù Lao Chàm trở thành điểm đến hài hòa giữa con người với thiên nhiên", chị Trần Lan Anh - du khách đến từ Hà Nội nhận xét.

Giữ chân du khách bằng văn hóa bản địa

Trong đợt điều tra, đề xuất giải pháp bảo tồn phát huy di sản văn hóa phi vật thể tại Cù Lao Chàm do Trung tâm Bảo tồn Di sản văn hóa Hội An (trước đây) thực hiện, qua khảo sát 7 loại hình di sản văn hóa phi vật thể tiêu biểu, có giá trị đặc trưng nơi đây, điều quý giá nhất mà đoàn khảo sát rút ra chính là môi trường sinh sống, văn hóa truyền thống, cách ứng xử, giao tiếp của cư dân địa phương đã gắn bó chặt chẽ, duy trì sự tồn tại. Cùng với đó là sự hỗ trợ của cảnh quan sinh thái, núi rừng, biển đảo, tất cả đã tạo cho Cù Lao Chàm một sắc thái, dấu ấn riêng cho nếp sống, đời sống văn hóa của cư dân vùng đảo này.

Bà Phạm Thị Mỹ Hương, Chủ tịch UBND xã Tân Hiệp cho biết, thời gian qua địa phương đã triển khai nhiều hoạt động, giải pháp phát triển sản phẩm, dịch vụ, bảo tồn làng nghề truyền thống nhằm gia tăng các hoạt động trải nghiệm, giúp khách lưu lại nhiều ngày trên đảo.

Toàn xã đảo Tân Hiệp có khoảng 45 homestay và cơ sở lưu trú, trên 200 phòng. Nếu như trước đây phần lớn du khách từ Hội An ra Cù Lao Chàm tham quan và trở về trong ngày, thì ngày càng nhiều du khách chọn lưu trú lại đảo 1-2 đêm, nghỉ ngơi, tắm biển, khám phá cuộc sống cùng cư dân đảo, trải nghiệm các nghề truyền thống như đan lưới, đan võng ngô đồng, trải nghiệm lặn biển ngắm san hô, đi thuyền thúng câu cá.

Tại Cù Lao Chàm có một đội ngũ thuyết minh viên bản địa, đó là những người đã sinh ra, gắn bó cuộc đời ở xã đảo, nhiều bạn trẻ ở đảo đi học rồi quay về. Những hướng dẫn viên địa phương đó chính là những người kể cho du khách nghe câu chuyện của đảo một cách ấn tượng, hồn nhiên mà thu hút khách nhất.

Nhiều du khách nước ngoài đến Cù Lao Chàm đã rất thích thú khi được các hướng dẫn viên địa phương dẫn tham quan, khám phá. Mỗi người dân ở đảo là một hướng dẫn viên địa phương "xịn xò", hướng dẫn, giới thiệu chân thực nhất để du khách lưu luyến, muốn quay lại.

"Các bạn cũng là người dân ở đảo nên luôn có những câu chuyện rất độc đáo, bất ngờ về phong tục, tập quán của người dân ở đây để dẫn dắt du khách đi hết bất ngờ này đến bất ngờ khác trong hành trình trải nghiệm văn hóa bản địa nơi đây", chị Jenny du khách đến từ Autraulia nhận xét. ■

Cách tiếp cận mới với Văn Miếu - Quốc Tử Giám về đêm

Tại Di tích Quốc gia đặc biệt Văn Miếu - Quốc Tử Giám (Hà Nội), Trung tâm Hoạt động Văn hóa Khoa học Văn Miếu - Quốc Tử Giám tổ chức chương trình "Âm sắc Việt", đây một hoạt động văn hóa trong không gian di sản về đêm, được xây dựng như một sản phẩm khám phá đêm mang tính thử nghiệm. "Âm sắc Việt" hướng công chúng đến việc cảm nhận Văn Miếu - Quốc Tử Giám không chỉ như một không gian của khoa bảng và học thuật, mà còn là nơi hội tụ và lan tỏa đạo học Việt Nam theo nghĩa đầy đủ và sâu sắc nhất.

Diễn ra trong khung giờ buổi tối, giữa không gian di sản tĩnh lặng và trang nghiêm, dưới ánh sáng của hệ thống đèn lồng truyền thống, công chúng sẽ được dẫn dắt qua các không gian tiêu biểu của Văn Miếu - Quốc Tử Giám như Khuê Văn Các, giếng Thiên Quang, khu vực Bái Đường… nơi các hoạt động trình diễn của các nghệ nhân làm nón, đan cói, thêu, nặn tò he và giao lưu nghệ thuật được sắp đặt hài hòa với cảnh quan kiến trúc và lịch sử. Điểm nhấn của chương trình là không gian trình diễn âm nhạc truyền thống Việt Nam, âm thanh của các nhạc cụ dân tộc vang lên trong không gian di sản không chỉ tạo nên trải nghiệm thẩm mỹ, mà còn gợi mở câu chuyện về sự truyền dạy, gìn giữ và phát huy các giá trị văn hóa phi vật thể của dân tộc.

Thông qua "Âm sắc Việt", Văn Miếu - Quốc Tử Giám mong muốn mang đến cho công chúng một cách tiếp cận mới đối với di sản đó là di sản không chỉ để chiêm ngưỡng, mà còn để lắng nghe, cảm nhận và học hỏi. Đây đồng thời là bước thử nghiệm nhằm đa dạng hóa các sản phẩm văn hóa đêm tại di tích, hướng tới việc phát huy bền vững giá trị của Văn Miếu - Quốc Tử Giám trong đời sống văn hóa đương đại.

L.HƯƠNG

KỶ NIỆM 80 NĂM TỔNG TUYỂN CỬ ĐẦU TIÊN:

"Nhà thiết kế hệ sinh thái phát triển quốc gia"

● PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Ngày 6.1.1946 không chỉ là một mốc son của nền dân chủ Việt Nam mà còn là điểm khởi đầu hình thành văn hóa chính trị của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, nơi quyền lực Nhà nước bắt nguồn từ nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân. Tám mươi năm đã trôi qua, lá phiếu ngày ấy vẫn vang vọng giá trị bền vững: Dân chủ phải gắn với kỷ cương, pháp quyền phải đi cùng nhân văn, và phát triển quốc gia phải dựa trên nền tảng văn hóa.

Nhìn lại chặng đường hình thành và phát triển của Quốc hội, chúng ta có thêm cơ sở để khẳng định: Khi văn hóa chính trị được đặt ở vị trí trung tâm, quyền lực không chỉ là quyền lực mà trở thành trách nhiệm, niềm tin và sứ mệnh phụng sự nhân dân.

Từ lá phiếu đầu tiên đến nền tảng văn hóa chính trị

Lịch sử luôn có những thời khắc thiêng liêng, những khoảnh khắc mà sự lựa chọn của dân tộc không chỉ quyết định vận mệnh trước mắt, mà còn định hình con đường dài lâu phía trước. Ngày 6.1.1946 là một thời khắc như thế. Khi đất nước vừa giành độc lập, kẻ thù vây bủa bốn bề, đời sống nhân dân vô cùng thiếu thốn, việc tổ chức Tổng tuyển cử theo nguyên tắc dân chủ và phổ thông đầu phiếu không chỉ là một quyết định chính trị sáng suốt mà còn mang một giá trị văn hóa sâu xa.

Đó là văn hóa tôn trọng nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng khẳng định: "Nước ta là nước dân chủ, địa vị cao nhất là dân, vì dân là chủ". Tinh thần ấy không phải khẩu hiệu. Nó trở thành cơ sở hình thành văn hóa chính trị kiểu mới ở Việt Nam, văn hóa của một Nhà nước đặt nhân dân ở vị trí trung tâm. Tổng tuyển cử năm 1946 vì vậy không chỉ tạo ra Quốc hội, cơ quan đại diện cao nhất của nhân dân mà còn tạo nên một chuẩn mực ứng xử quyền lực: Quyền lực phải được trao bởi nhân dân, kiểm soát bởi nhân dân, và chịu trách nhiệm trước nhân dân. Từ góc độ văn hóa, đó là một bước chuyển căn bản. Lần đầu tiên trong lịch sử dân tộc, quyền lực không xuất phát từ dòng dõi, đặc quyền hay vũ lực, mà từ lòng tin và sự ủy thác của cộng đồng công dân thông qua lá phiếu. Đó là một nền dân chủ được thiết kế không chỉ bằng thể chế, mà bằng giá trị đạo đức và triết lý nhân bản.

Trong suốt 80 năm qua, văn hóa chính trị ấy đã được bồi đắp và phát triển: Quốc hội không chỉ là nơi làm luật, mà là nơi kết tinh trí tuệ, bản lĩnh và trách nhiệm xã hội. Mỗi nhiệm kỳ bầu cử không chỉ là sự kiện chính trị, mà còn là ngày hội văn hóa của tinh thần dân chủ. Mỗi đại biểu được lựa chọn không chỉ đại diện cho quyền lực, mà còn đại diện cho niềm tin và kỳ vọng của nhân dân. Chính từ nền tảng ấy, văn hóa pháp quyền được hình thành, nơi pháp luật không chỉ là công cụ quản lý xã hội, mà trước hết là tấm gương phản chiếu giá trị nhân dân và khát vọng phát triển của đất nước. Nếu coi văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, thì văn hóa chính trị và văn hóa pháp quyền chính là bệ đỡ của một nền dân chủ trưởng thành. Đó là nền dân chủ được xây dựng bằng niềm tin, bằng trách nhiệm và bằng sự tự giác tuân thủ luật pháp, cả từ phía công dân và từ phía bộ máy công quyền.

Và cũng từ ngày Tổng tuyển cử đầu tiên, một sợi chỉ đỏ xuyên suốt được khẳng định: Muốn phát triển bền vững, quốc gia phải bắt đầu từ văn hóa. Văn hóa của niềm tin. Văn hóa của đối thoại. Văn hóa của đồng thuận xã hội. Văn hóa của trách nhiệm công vụ. Văn hóa của phụng sự. Đó là những giá trị làm nên sức sống của một Nhà nước pháp quyền nhân văn, hiện đại, vì con người.

Từ lập pháp đến kiến tạo hệ sinh thái văn hóa, xã hội

Thế kỷ XXI đang đặt Việt Nam trước những yêu cầu phát triển hoàn toàn mới. Chúng ta không chỉ xây dựng một nền kinh tế tăng trưởng nhanh, mà còn phấn đấu trở thành quốc gia phát triển, thu nhập cao, với một xã hội văn minh, nhân văn, công bằng và bền vững. Trong tiến trình đó, Quốc hội giữ sứ mệnh đặc biệt quan trọng: Thiết kế thể chế cho tương lai.

Từ một Quốc hội ra đời trong khói lửa chiến tranh, đến nay, Quốc hội Việt Nam đã trở thành trung tâm lập pháp và cải cách thể chế, góp phần xây dựng hệ thống pháp luật ngày càng hoàn thiện, đáp ứng yêu cầu phát triển mới. Nhưng nếu chỉ nhìn Quốc hội như "nhà làm luật", có lẽ chúng ta vẫn chưa nhìn thấy hết vai trò văn hóa, xã hội của cơ quan dân cử này. Bởi mỗi đạo luật được ban hành không chỉ là văn bản pháp lý. Đó còn là một tuyên ngôn giá trị: Chúng ta chấp nhận điều gì, khuyến khích điều gì, bảo vệ điều gì và giới hạn điều gì trong đời sống xã hội. Có thể nói, Quốc hội chính là "nhà thiết kế hệ sinh thái phát triển quốc gia". Hệ sinh thái ấy bao gồm: Thể chế kinh tế thị trường hiện đại, hội nhập sâu rộng; một hệ thống an sinh xã hội nhân văn; một môi trường văn hóa cởi mở, sáng tạo, bao dung; và một nền pháp quyền bảo vệ công bằng, lẽ phải.

Trong những năm gần đây, nhiều đạo luật quan trọng liên quan đến văn hóa, giáo dục, khoa học và công nghệ, sáng tạo, truyền thông, sở hữu trí tuệ, chuyển đổi số… đã và đang được xây dựng, sửa đổi, hoàn thiện. Điều này phản ánh một xu hướng rõ rệt: Quốc hội ngày càng quan tâm đến việc tạo lập môi trường thể chế thuận lợi cho phát triển văn hóa và con người. Bởi lẽ, chúng ta đều hiểu rằng, kinh tế chỉ có thể phát triển bền vững khi dựa trên nền tảng văn hóa; và văn hóa chỉ có thể lan tỏa mạnh mẽ khi có hệ thống luật pháp bảo vệ, khuyến



Quốc hội là cơ quan quyền lực Nhà nước cao nhất, là biểu tượng của dân chủ, trí tuệ và văn hóa chính trị Việt Nam Ảnh: Q.H



Cử tri ngoại thành Hà Nội bỏ phiếu bầu đại biểu Quốc hội khóa I ngày 6.1.1946 Ảnh: TTXVN

Khi nhìn lại Ngày Tổng tuyển cử đầu tiên, chúng ta càng thêm trân trọng sứ mệnh cao cả của Quốc hội Việt Nam: Đó không chỉ là cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất, mà còn là biểu tượng của dân chủ, trí tuệ và văn hóa chính trị Việt Nam. Và có lẽ, điều quan trọng nhất mà 80 năm lịch sử gửi gắm cho chúng ta chính là bài học: Quốc hội chỉ thực sự mạnh khi gắn bó máu thịt với nhân dân; và nhân dân chỉ thực sự làm chủ khi lá phiếu của họ được trân trọng, lắng nghe và bảo vệ bằng một nền pháp quyền văn minh, nhân văn.

khích và dẫn dắt. Trong quá trình đó, vai trò của đại biểu Quốc hội càng trở nên quan trọng. Họ không chỉ tham gia xây dựng luật, mà còn lắng nghe, phản ánh tiếng nói xã hội, kết nối các chủ thể văn hóa, kinh tế, xã hội, góp phần hình thành không gian đối thoại chính sách rộng mở và đa chiều.

Đó chính là văn hóa nghị trường hiện đại, nơi lý trí, bằng chứng, khoa học và lợi ích quốc gia được đặt lên trên mọi yếu tố khác; nơi những quyết sách lớn phải được soi chiếu bằng tiêu chí "vì nhân dân, do nhân dân và phục vụ nhân dân". Từ góc nhìn văn hóa, có thể nói: Quốc hội

> *Cũng từ ngày Tổng tuyển cử đầu tiên ấy, một sợi chỉ đỏ xuyên suốt được khẳng định: Muốn phát triển bền vững, quốc gia phải bắt đầu từ văn hóa. Văn hóa của niềm tin. Văn hóa của đối thoại. Văn hóa của đồng thuận xã hội. Văn hóa của trách nhiệm công vụ. Văn hóa của phụng sự. Đó là những giá trị làm nên sức sống của một Nhà nước pháp quyền nhân văn, hiện đại, vì con người.*

không chỉ ban hành luật, mà còn nuôi dưỡng tinh thần pháp quyền trong xã hội; không chỉ thông qua chính sách, mà còn lan tỏa hệ giá trị nhân văn, tiến bộ, hiện đại. Đó là cách văn hóa thấm vào nhà nước. Và cũng là cách nhà nước trở thành một thực thể văn hóa.

Xây dựng Quốc hội kiến tạo, nhân văn và vì tương lai Việt Nam

Kỷ niệm 80 năm Ngày Tổng tuyển cử đầu tiên, chúng ta không chỉ nhìn về quá khứ để tự hào, mà quan trọng hơn, cần nhìn về tương lai để xác định rõ hơn trách nhiệm của cơ quan dân cử trong giai đoạn phát triển mới.

Thế giới đang biến đổi rất nhanh. Những vấn đề toàn cầu như biến đổi khí hậu, chuyển đổi năng lượng, an ninh phi truyền thống, dịch chuyển lao động, kinh tế số, trí tuệ nhân tạo, an toàn văn hóa và thông tin trên không gian mạng… đang đặt ra những câu hỏi mới cho quản trị quốc gia. Và mọi câu hỏi ấy đều cần đến thể chế phù hợp, linh hoạt nhưng kỷ cương, nhân văn nhưng hiệu quả. Trong bối cảnh đó, Quốc hội cần tiếp tục đổi mới mạnh mẽ hơn nữa, từ tư duy lập pháp đến phương thức giám sát và quyết định các vấn đề quan trọng của đất nước. Không chỉ làm luật tốt, Quốc hội còn phải giữ vai trò trụ cột trong xây dựng văn hóa pháp quyền. Không chỉ giám sát nghiêm minh, Quốc hội còn phải thúc đẩy tinh thần liêm chính, trách nhiệm công vụ và đạo đức công bộc trong toàn hệ thống.

Mỗi đại biểu Quốc hội, hơn ai hết, cần ý thức sâu sắc rằng, mình không chỉ đại diện cho lá phiếu bầu cử, mà còn đại diện cho niềm tin xã hội. Niềm tin ấy có thể xây dựng rất lâu, nhưng có thể đánh mất chỉ trong giây lát. Vì vậy, văn hóa của đại biểu Quốc hội phải là văn hóa lắng nghe thay vì mệnh lệnh; văn hóa đối thoại thay vì áp đặt; văn hóa minh bạch thay vì né tránh; văn hóa trách nhiệm thay vì hình thức. Đó cũng chính là văn hóa của một nền dân chủ trưởng thành. Bên cạnh đó, Quốc hội cần tiếp tục khẳng định vai trò đồng hành cùng Chính phủ trong kiến tạo phát triển, nhưng đồng thời phải giữ vị thế giám sát độc lập, khách quan và trách nhiệm. Hai chức năng đó không loại trừ nhau, mà bổ trợ cho nhau, tạo nên cân bằng quyền lực trong một nhà nước pháp quyền hiện đại.

Đặc biệt, trong lĩnh vực văn hóa, lĩnh vực mềm nhưng quyết định sức mạnh bền vững của quốc gia, Quốc hội càng có trách nhiệm bảo vệ, đầu tư, khuyến khích và dẫn dắt. Văn hóa không thể chỉ sống bằng ý chí, mà cần môi trường pháp lý thuận lợi, cơ chế tài chính phù hợp, đội ngũ nhân lực chất lượng cao và sự đồng hành của toàn xã hội. Vì thế, mọi đạo luật về văn hóa, sáng tạo, khoa học và công nghệ, giáo dục… không chỉ là khung pháp lý, mà còn là những "hợp đồng xã hội", thể hiện cam kết của Nhà nước với nhân dân về một tương lai phát triển bền vững, công bằng và nhân văn.

Khi nhìn lại Ngày Tổng tuyển cử đầu tiên, chúng ta càng thêm trân trọng sứ mệnh cao cả của Quốc hội Việt Nam: Đó không chỉ là cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất, mà còn là biểu tượng của dân chủ, trí tuệ và văn hóa chính trị Việt Nam. Và có lẽ, điều quan trọng nhất mà 80 năm lịch sử gửi gắm cho chúng ta chính là bài học: Quốc hội chỉ thực sự mạnh khi gắn bó máu thịt với nhân dân; và nhân dân chỉ thực sự làm chủ khi lá phiếu của họ được trân trọng, lắng nghe và bảo vệ bằng một nền pháp quyền văn minh, nhân văn.

Trong hành trình vươn lên trở thành quốc gia phát triển, chúng ta cần tiếp tục gìn giữ và phát huy tinh thần ấy, tinh thần bắt đầu từ lá phiếu năm 1946, từ niềm tin không gì lay chuyển rằng văn hóa là nền tảng, nhân dân là trung tâm, và Quốc hội là nơi kết tinh ý chí phát triển của dân tộc Việt Nam trong kỷ nguyên mới. ■

Những "nút thắt" kìm hãm sự tự chủ của đơn vị nghệ thuật công lập

● HÀ AN

Đổi mới quản lý các đơn vị sự nghiệp công lập, cơ chế tự chủ được xác định là một trong những trụ cột quan trọng nhằm thúc đẩy tính năng động, sáng tạo của các đơn vị. Tuy nhiên, khi áp dụng cơ chế này vào lĩnh vực nghệ thuật, nhất là nghệ thuật truyền thống, thì những "độ vênh" giữa chính sách và thực tiễn vận hành đã bộc lộ ngày càng rõ rệt.

Hội thảo khoa học với chủ đề "Nghiên cứu cơ chế tự chủ của các đoàn nghệ thuật" do Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam vừa tổ chức cuối tuần qua đã phân tích những vấn đề đặt ra trong quá trình triển khai cơ chế tự chủ tại các đơn vị nghệ thuật công lập.

Theo ThS Nguyễn Thị Phương Lan (Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam), cơ chế tự chủ không chỉ là một giải pháp kỹ thuật về tài chính, mà quan trọng hơn là sự chuyển đổi căn bản trong tư duy quản trị khu vực công. "Tự chủ xác lập một triết lý mới, chuyển từ mô hình bao cấp, mệnh lệnh sang mô hình giao quyền, trách nhiệm, nơi hiệu quả, tính chủ động và trách nhiệm giải trình được đặt lên hàng đầu", bà Lan phân tích. Trong hơn hai thập kỷ qua, hành trình thể chế hóa cơ chế tự chủ tại Việt Nam đã đi qua nhiều cột mốc quan trọng. Chuỗi chính sách này phản ánh nỗ lực nhất quán của Nhà nước trong việc chuyển đổi từ mô hình "quản lý bao cấp" sang "quản trị kiến tạo", từng bước xóa bỏ cơ chế "xin - cho", tăng quyền tự quyết cho các đơn vị sự nghiệp công lập.

Tuy nhiên, nghệ thuật biểu diễn, nhất là các loại hình truyền thống như Tuồng, Chèo, Cải lương, Nhã nhạc... lại mang những đặc thù mà các lĩnh vực dịch vụ công khác không có. Đây không đơn thuần là sản phẩm tiêu dùng văn hóa, mà là những di sản sống, kết tinh chiều sâu lịch sử, bản sắc và tâm hồn dân tộc. Việc đặt các giá trị đó lên "bàn cân" thị trường vì thế luôn tiềm ẩn nguy cơ làm biến dạng giá trị cốt lõi nếu thiếu cơ chế bảo trợ phù hợp. Thực tế triển khai cho thấy, đa số các đơn vị nghệ thuật công lập hiện nay mới chỉ đạt mức tự chủ rất thấp. Theo số liệu của Bộ VHTTDL, gần 90% đơn vị nghệ thuật không có khả năng tự bảo đảm chi thường xuyên; hơn 60% thậm chí không đạt nổi mức tự chủ 20%.

Ngay cả những đơn vị đầu ngành cũng không nằm ngoài vòng xoáy khó khăn. Nhà hát Tuồng Việt Nam hiện chỉ có thể bù đắp chưa đầy 20% chi phí hoạt động từ nguồn thu bán vé. Ở cấp địa phương, tình hình còn nan giải hơn khi các đoàn nghệ thuật vừa phải gánh áp lực doanh thu, vừa bị ràng buộc bởi các quy định chặt chẽ về quản lý tài sản công, khiến việc khai thác cơ sở vật chất để tạo nguồn thu gần như "đóng băng". Theo NSƯT Kiều Minh Hiếu, Giám đốc Nhà hát Kịch Việt Nam, cơ chế tự chủ trong thực tế nhiều khi bị hiểu giản lược thành "tự lo tài chính". "Nếu chỉ nhìn tự chủ như bài toán thu, chi, thì nghệ thuật truyền thống chắc chắn thua ngay từ đầu. Áp lực doanh thu có thể đẩy các đơn vị vào xu hướng thương mại hóa, làm mòn dần nền tảng nghề nghiệp và giá trị thẩm mỹ", NSƯT Kiều Minh Hiếu thẳng thắn.

Trong môi trường cạnh tranh khốc liệt của công nghiệp giải trí và kỷ nguyên số, nghệ thuật truyền thống đang phải đối mặt với những bất lợi mang tính cấu trúc. Tệp khán giả hẹp, đòi hỏi trình độ thưởng thức cao; chi phí dàn dựng lớn, thời gian tập luyện dài; trong khi doanh thu từ vé lại rất thấp, tất cả tạo nên một nghịch lý khó hóa giải. Hệ quả dễ thấy là nhiều đơn vị buộc phải cắt giảm quy mô sáng tạo, ưu tiên các chương trình "dễ xem, dễ bán", thậm chí pha trộn, giản lược ngôn ngữ nghệ thuật truyền thống để chiều theo thị hiếu ngắn hạn. Nếu kéo dài, xu hướng này không chỉ làm suy yếu chất lượng nghệ thuật mà còn đe dọa trực tiếp đến sự tồn tại của di sản.



Nhà nước cần giữ vai trò "bà đỡ", đặt hàng và bảo trợ xuyên suốt cho nghệ thuật truyền thống

Đáng lo ngại hơn, áp lực tự chủ tài chính còn bị khuếch đại bởi xu hướng sáp nhập các đoàn nghệ thuật vào trung tâm văn hóa theo logic tinh gọn bộ máy. Việc "gom cụm" cơ học này khiến nghệ sĩ chuyên nghiệp phải kiêm nhiệm các hoạt động phong trào, làm mất đi tính chuyên sâu, yếu tố sống còn của nghệ thuật hàn lâm. Không ít nghệ sĩ trẻ vì thu nhập bấp bênh đã rời bỏ khu vực công, dẫn đến nguy cơ "đứt gãy" lực lượng kế cận. Phân tích sâu hơn, ThS Nguyễn Thị Phương Lan cho biết, có ba "nút thắt" lớn đang kìm hãm tiến trình tự chủ của các đơn vị nghệ thuật công lập. Thứ nhất là khoảng trống kéo dài về cơ chế giá và định mức kinh tế - kỹ thuật. Trong nhiều năm, các nhà hát hoạt động mà không có bộ "thước đo" chuẩn để xác định chi phí thực của một tác phẩm. Dù Thông tư 10/2024/TT-BVHTTDL đã bước đầu tháo gỡ vấn đề này, nhưng hệ lụy của giai đoạn thiếu chuẩn mực vẫn còn rất nặng nề.

Thứ hai là khủng hoảng nguồn nhân lực. Lực lượng nghệ sĩ nòng cốt đang già hóa nhanh chóng, trong khi nghệ sĩ trẻ không mặn mà gắn bó do thu nhập thấp và thiếu triển vọng nghề nghiệp. Sự mất cân đối giữa biên chế hành chính và lực lượng biểu diễn trực tiếp càng làm trầm trọng thêm bài toán nhân lực. Thứ ba là rào cản về hạ tầng và khung pháp lý quản lý tài sản công. Nhiều nhà hát nằm ở vị trí "đất vàng" nhưng không thể khai thác hiệu quả để tạo nguồn thu do quy trình liên doanh, liên kết phức tạp và tâm lý e ngại rủi ro pháp lý.

Từ thực tiễn trên, các chuyên gia cho rằng, vấn đề không nằm ở việc có hay không thực hiện tự chủ, mà là phải thiết kế cơ chế tự chủ như thế nào cho phù hợp với đặc thù nghệ thuật. ■

SHOW *VỀ ĐÂY BỐN CÁNH CHIM TRỜI* BỊ HỦY

Rủi ro và chuẩn mực trong ngành biểu diễn

● **NGUYỄN QUANG LONG, Nhà nghiên cứu âm nhạc, nhạc sĩ**

Từ một sự cố biểu diễn tưởng chừng chỉ là câu chuyện nội bộ của giới giải trí, vụ việc *Về đây bốn cánh chim trời* cho thấy những điểm nghẽn lâu nay trong hoạt động tổ chức nghệ thuật tại Việt Nam. Đó là ranh giới mong manh giữa niềm tin nghề nghiệp và năng lực tổ chức, giữa tinh thần chia sẻ rủi ro và yêu cầu minh bạch hóa thị trường.



Poster chương trình

Thiệt hại lớn nhất... thuộc về khán giả

Chương trình nghệ thuật *Về đây bốn cánh chim trời* bị hủy sát giờ diễn, kéo theo việc nghệ sĩ rút lui để bảo vệ quyền lợi nghề nghiệp và làn sóng phản ứng mạnh mẽ trên mạng xã hội, đã khép lại năm 2025 đầy tâm trạng với giới âm nhạc cũng như công chúng yêu nhạc.

Nếu chỉ dừng lại ở việc quy kết đúng - sai, bênh - chống, thì vụ việc này sẽ trôi qua như một scandal giải trí thông thường. Điều đáng suy ngẫm hơn là từ một đêm nhạc bị hủy, chúng ta đang đối diện với những câu hỏi lớn hơn: Về rủi ro kinh doanh trong lĩnh vực biểu diễn; về cách ứng xử nghề nghiệp; về con đường chuyên nghiệp hóa mà ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam khó có thể tránh né.

Không thể phủ nhận, khi chương trình không diễn ra, khán giả bị ảnh hưởng trực tiếp, nghệ sĩ và ê kíp không được bảo đảm quyền lợi là những thực tế. Người tổ chức chương trình đã đưa ra những quyết định không hiệu quả và phải đối diện với hậu quả đáng tiếc. Vì thế, việc nhìn nhận sự việc một cách bình tĩnh và đa chiều sẽ giúp chúng ta hiểu rõ hơn bản chất của những khó khăn mà ngành biểu diễn đang đối mặt.

Những thông tin được chia sẻ cho thấy người tổ chức không hoàn toàn bỏ mặc chương trình ngay từ đầu. Ngược lại, đã có những nỗ lực nhằm tháo gỡ khó khăn về tài chính và nhân sự, với hy vọng *Về đây bốn cánh chim trời* vẫn có thể diễn ra vào phút chót, cho dù niềm tin đó mang nhiều yếu tố chủ quan. Trong thực tế hoạt động biểu diễn tại Việt Nam, đây không phải là kịch bản hiếm gặp.

Biểu diễn nghệ thuật là lĩnh vực luôn đi kèm rủi ro. Một dự án có thể không thành công vì nhiều nguyên nhân: Đánh giá chưa sát năng lực tổ chức; quá kỳ vọng vào khả năng xoay chuyển tình thế hoặc đặt niềm tin lớn vào những yếu tố mang tính "phút chót"... Những sai lầm này có thể để lại hậu quả nghiêm trọng, đặc biệt với khán giả, nhưng đồng thời cũng là những bài học đắt giá về quản trị và tổ chức.

Trước những sự cố như vậy, phản ứng quá gay gắt hoặc vội vàng quy kết có thể vô tình tạo ra tâm lý dè dặt trong giới làm nghề. Khi nỗi lo rủi ro lấn át tinh thần thử nghiệm, sáng tạo vốn là đặc điểm cốt lõi của nghệ thuật sẽ bị thu hẹp và sự phát triển lâu dài của ngành biểu diễn cũng vì thế mà gặp trở ngại.

Khi thực tiễn làm nghề phức tạp hơn lý thuyết

Ở một góc độ khác, quyết định rút khỏi chương trình của Giám đốc âm nhạc và ê kíp nghệ sĩ cần được ghi nhận là quyền lựa chọn. Khi các điều kiện làm việc và cam kết cơ bản chưa được bảo đảm, việc dừng tham gia là cách bảo vệ an toàn cho nghệ sĩ và ban nhạc. Không ai có nghĩa vụ tiếp tục biểu diễn trong một bối cảnh thiếu chắc chắn.

Trên thực tế, việc bảo vệ quyền lợi nghề nghiệp không đồng nghĩa với quay lưng lại với khán giả. Trách nhiệm chính đối với khán giả vẫn nằm ở đơn vị tổ chức - bên đã đưa ra cam kết về một đêm diễn hoàn chỉnh. Tôn trọng quyết định này cũng chính là tôn trọng nguyên tắc nền tảng của một thị trường biểu diễn lành mạnh, nơi các thỏa thuận nghề nghiệp cần được tôn trọng và quyền lợi của người làm nghề không thể bị xem nhẹ.

Tuy nhiên, ngành biểu diễn tại Việt Nam không phải lúc nào cũng vận hành theo khuôn mẫu lý tưởng. Áp lực tài chính, thời gian gấp gáp và văn hóa làm nghề dựa nhiều vào quan hệ, niềm tin cá nhân khiến nhiều chương trình chỉ có thể thành hình nhờ sự đồng hành vượt ngoài khuôn khổ thỏa thuận ban đầu.

Nếu chỉ dừng lại ở việc quy kết đúng - sai, bênh - chống, thì vụ việc này sẽ trôi qua như một scandal giải trí thông thường. Điều đáng suy ngẫm hơn là từ một đêm nhạc bị hủy, chúng ta đang đối diện với những câu hỏi lớn hơn: Về rủi ro kinh doanh trong lĩnh vực biểu diễn; về cách ứng xử nghề nghiệp; về con đường chuyên nghiệp hóa mà ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam khó có thể tránh né.

Không thể phủ nhận, khi chương trình không diễn ra, khán giả bị ảnh hưởng trực tiếp, nghệ sĩ và ê kíp không được bảo đảm quyền lợi là những thực tế. Người tổ chức chương trình đã đưa ra những quyết định không hiệu quả và phải đối diện với hậu quả đáng tiếc. Vì thế, việc nhìn nhận sự việc một cách bình tĩnh và đa chiều sẽ giúp chúng ta hiểu rõ hơn bản chất của những khó khăn mà ngành biểu diễn đang đối mặt.



Sân khấu được ê kíp chương trình quảng bá trước đó

Trong bối cảnh đó, không ít giám đốc âm nhạc và nghệ sĩ giàu kinh nghiệm lựa chọn ở lại đến phút cuối, cùng đơn vị tổ chức chia sẻ rủi ro với hy vọng cứu được chương trình. Đây không phải là đúng hay sai tuyệt đối, mà là sự khác biệt trong cách ứng xử nghề nghiệp, phụ thuộc vào trải nghiệm, niềm tin và mức độ chấp nhận rủi ro của mỗi người. Nghệ sĩ và đơn vị tổ chức không nên bị đặt ở hai phía đối lập. Họ là những mắt xích của cùng một hệ sinh thái. Khi một mắt xích trục trặc, toàn bộ hệ thống đều bị ảnh hưởng. Vì thế, *Về đây bốn cánh chim trời* nên được nhìn như một lời cảnh báo nghiêm túc đối với tất cả những người làm nghề.

Đã đến lúc hoạt động tổ chức biểu diễn cần được chính quy hóa và chuyên nghiệp hóa toàn diện: Từ quy trình tổ chức, nghĩa vụ bản quyền - tác quyền, thù lao nghệ sĩ, đến trách nhiệm tài chính với khán giả. Điều này chắc chắn sẽ khiến cả giới tổ chức lẫn nghệ sĩ gặp nhiều áp lực hơn, khi chi phí tăng và yêu cầu minh bạch cao hơn, nhưng đổi lại, mức độ rủi ro sẽ được kiểm soát tốt hơn. Đó có thể là cái giá cần thiết để bảo vệ nghệ sĩ, bảo vệ khán giả và cuối cùng là bảo vệ chính những người tổ chức khỏi những cú vấp ngã quá nặng nề.

Trước một sự việc được dư luận quan tâm như *Về đây bốn cánh chim trời,* điều cần thiết là một cách tiếp cận tỉnh táo và công bằng: Không né tránh sai sót, không phủ nhận trách nhiệm, nhưng cũng tránh đẩy mọi vấn đề vào những phán xét cực đoan.

Giữa lý và tình luôn cần có sự hài hòa. Khi các chuẩn mực nghề nghiệp được tôn trọng, nghệ sĩ làm nghề trong sự tin cậy lẫn nhau và người tổ chức hành xử có trách nhiệm, những "cánh chim trời" mới có thể bay lên trong một không gian đủ an toàn để sáng tạo và cống hiến. ■

"THOÁT FAN" TRONG SHOWBIZ VIỆT:

Văn hóa thần tượng và sự sụp đổ của những "hào quang ảo"

● **TRUNG NGHĨA**

Trong đời sống âm nhạc Việt Nam, người hâm mộ luôn được xem là lực lượng quan trọng giúp nghệ sĩ duy trì sức hút và khẳng định vị thế. Họ không chỉ nghe nhạc, mua vé, mà còn tham gia quảng bá và bảo vệ hình ảnh thần tượng. Tuy nhiên, vài năm trở lại đây, cụm từ "thoát fan" xuất hiện ngày càng nhiều, phản ánh sự thay đổi trong văn hóa thần tượng, cách ứng xử của nghệ sĩ và sự trưởng thành của khán giả.



Hiện tượng thoát fan thể hiện sự trưởng thành của văn hóa thần tượng Ảnh minh họa

Ứng xử của nghệ sĩ và quyền lực khán giả

Văn hóa thần tượng tại Việt Nam đã có một bước tiến dài từ những năm 2010. Nếu trước đây, sự yêu thích chỉ dừng lại ở việc mua băng đĩa hay dán poster lên tường, thì nay các fanclub, fandom được tổ chức chuyên nghiệp như một bộ máy nhân sự thu nhỏ. Những tên tuổi nghệ sĩ như Sơn Tùng M-TP, Đông Nhi, Noo Phước Thịnh hay Mỹ Tâm… đều sở hữu lượng fan hùng hậu.

Nhiều fanclub sẵn sàng chi hàng tỉ đồng để quảng bá hình ảnh thần tượng trên các bảng LED lớn, tổ chức các chiến dịch "cày view" thâu đêm và bảo vệ thần tượng quyết liệt trước dư luận. Tuy nhiên, chính sự gắn bó quá mức này lại khiến mối quan hệ giữa đôi bên trở nên mong manh: Chỉ một sai lầm nhỏ cũng có thể dẫn đến khủng hoảng; sự yêu thương mãnh liệt có thể lập tức biến thành nỗi thất vọng.

Thời gian qua, "thoát fan" - hành động công khai rời bỏ cộng đồng người hâm mộ và đôi khi quay lại "bóc trần" những góc khuất - đang trở thành một làn sóng mạnh mẽ trên các nền tảng mạng xã hội.

Mới đây, từ một nghệ sĩ vốn ghi dấu ấn nhờ hình ảnh gần gũi, cá tính, thường xuyên nhận được sự ủng hộ tích cực, ca sĩ Trúc Nhân bất ngờ trở thành tâm điểm tranh cãi khi nhiều fan lâu năm đồng loạt tuyên bố rời fandom. Nguyên nhân bắt nguồn từ việc ca sĩ lập Fanpage "Nhàn Phi Cung" với cách xưng hô và nội quy mang màu sắc cung đình, trong đó có nhiều điều khoản bị cho là áp đặt, coi fan như "nô tì".

Những quy định như: "Mọi bài đăng đều dưới quyền cho phép của nghệ sĩ"; "Cấm chất vấn hay phản ứng với admin"; hay những từ ngữ mang tính đe dọa như "Đày vào BLOCK cung"; "Đóng Cung vĩnh viễn"... đã khiến nhiều fan cảm thấy bị xem thường. Sự thất vọng càng lớn khi ca sĩ phủ nhận mọi nỗ lực của fan là "tự nguyện" và khẳng định không ai có quyền yêu cầu anh đáp lại.

Khủng hoảng này không chỉ đến từ một sự cố đơn lẻ mà là kết quả của quá trình tích tụ những trải nghiệm thiếu tích cực trong thời gian dài. Fan phản ánh ê kíp vận hành thiếu hỗ trợ, hạn chế tương tác, thậm chí bất ngờ xóa kênh broadcast cá nhân mà không có lời giải thích… Tất cả khiến cộng đồng fan cảm thấy bị bỏ rơi, dẫn đến làn sóng thoát fan mạnh mẽ.

Nhìn lại quá khứ, đây không phải là lần đầu showbiz Việt chứng kiến những cuộc "chia tay" đầy ồn ào. Năm 2022, ca sĩ Đông Nhi từng vướng vào khủng hoảng khi nhiều người tuyên bố thoát fan sau vụ việc liên quan đến quyền quản lý kênh YouTube của người hâm mộ. Phát ngôn của nữ ca sĩ bị cho là coi thường công sức của fan, dẫn đến làn sóng phản ứng dữ dội… Hay những scandal về đạo nhạc, tin đồn tình ái không minh bạch của một số nghệ sĩ trẻ cũng là nguyên nhân khiến cộng đồng fan rạn nứt. Khi niềm tin - vốn là nền móng của văn hóa thần tượng - bị lung lay, người hâm mộ rời đi là điều tất yếu.

Dịch chuyển văn hóa thần tượng và những "thước đo" bền vững

Dưới góc độ chuyên môn, ThS Lê Thị Thoa - Giảng viên Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật cho rằng, hiện tượng thoát fan cho thấy sự dịch chuyển quyền lực: Khán giả hiện đại (đặc biệt là Gen Z) không còn là người tiêu thụ thụ động. Không ít fan coi mối quan hệ với thần tượng là quan hệ "đối tác win - win" từ hai phía. Khi nghệ sĩ phá vỡ "thỏa thuận ngầm" về sự tôn trọng, khán giả sẽ thực thi quyền lực tẩy chay.

ThS Lê Thị Thoa cũng cảnh báo về rủi ro của việc "cá tính hóa" thương hiệu cá nhân nghệ sĩ. Không ít người nổi tiếng đã xây dựng hình tượng "xéo xắt" hay "đanh đá", "cao sang" trên mạng xã hội, nhưng không nhận ra đó là con dao hai lưỡi. Nếu không khéo léo (như trường hợp Trúc Nhân), sẽ biến thành sự ngạo mạn, coi thường khán giả.

Sự phát triển rất mạnh của mạng xã hội được coi là "kẻ hủy diệt" trong việc "giải thiêng" hình tượng nghệ sĩ. Trước kia, nghệ sĩ được bao bọc bởi một lớp vỏ truyền thông. Khán giả chỉ thấy họ qua MV, sân khấu lộng lẫy hoặc những bài phỏng vấn đã được biên tập kỹ lưỡng. Tuy nhiên, mạng xã hội đã thay đổi hoàn toàn cục diện này, làm ranh giới giữa sân khấu và hậu trường bị xóa nhòa. Khán giả nhìn thấy con người thật trần trụi của họ. Những khoảnh khắc "vạ miệng" của Lân Nhã hay sự "xéo xắt" của Trúc Nhân chính là hệ quả của việc nghệ sĩ quên mất mình đang ở đâu...

Bên cạnh đó, mô hình fanclub và tâm lý các fan cũng bị ảnh hưởng bởi mối quan hệ giữa nghệ sĩ với fan ở các dòng chảy văn hóa lớn trên thế giới, đặc biệt là châu Á. ThS Lê Thị Thoa cho biết, một lực lượng đông đảo sẵn sàng cày view, tăng tương tác, mua sản phẩm, "chinh phạt" và bảo vệ idol. Do đó, họ hiểu được sức mạnh của mình và cũng đòi hỏi nghệ sĩ phải có sự tôn trọng tối thiểu. Nếu không được đáp ứng, họ sẵn sàng quay lưng, thoát fan và thậm chí "phong sát".

Nhiều chuyên gia cũng cho rằng, thoát fan không chỉ là câu chuyện của những cá nhân đơn lẻ, mà còn phản ánh sự thay đổi trong văn hóa thần tượng tại Việt Nam. Khán giả ngày càng tỉnh táo, không còn yêu thương mù quáng, biết đặt ra những tiêu chuẩn đạo đức, hành xử khắt khe, đòi hỏi nghệ sĩ phải chuyên nghiệp và minh bạch hơn.

Tuy nhiên, làn sóng thoát fan cũng mang lại những mặt tiêu cực khi nó biến môi trường mạng thành nơi công kích cá nhân, đôi khi vượt quá giới hạn của một sự góp ý văn minh. Điều này đặt ra yêu cầu về một văn hóa ứng xử chừng mực từ cả hai phía: Nghệ sĩ cần học cách lắng nghe và khán giả cần học cách phê bình một cách xây dựng.

Nhìn hiện tượng thoát fan đang diễn ra trong âm nhạc Việt Nam, có thể thấy, trong một thị trường ngày càng cạnh tranh và sòng phẳng, sự hào nhoáng của trang phục hay giai điệu bắt tai không còn đủ để giữ chân khán giả lâu dài. Chỉ những nghệ sĩ thực sự biết tôn trọng khán giả, giữ gìn giá trị nghệ thuật và đạo đức mới có thể tạo dựng vị thế vững chãi trong lòng công chúng. ■

Chương trình nghệ thuật "Hội show 2026" chào năm mới

Chiều qua 4.1, tại GH Complex (319/15 Bình Quới, phường Bình Quới, TP.HCM), Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM phối hợp với Nhóm Ớt Cay Xè tổ chức chương trình nghệ thuật chào năm mới *Hội show 2026*, nhằm mang đến cho công chúng không gian thưởng thức nghệ thuật gần gũi, thư giãn, qua đó tìm hiểu và trải nghiệm nghệ thuật trình diễn Hát bội theo cách tiếp cận mới.

Tại đây, khán giả không chỉ được xem biểu diễn tuồng cổ, mà còn trực tiếp quan sát quá trình vẽ mặt nạ, hóa trang của nghệ sĩ, thử hóa thân vào các nhân vật Hát bội, đồng thời thưởng thức những giai điệu âm nhạc mộc mạc, nhẹ nhàng. Trong khuôn khổ chương trình, các nghệ sĩ Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM biểu diễn hai trích đoạn tuồng tiêu biểu: *Tạ Ôn Đình chém Tá* và *Anh hùng Võ Thị Sáu*, những tác phẩm mang đậm dấu ấn lịch sử, kết nối giá trị truyền thống với cảm xúc đương đại.

Bên cạnh các trích đoạn Hát bội, chương trình còn có phần biểu diễn âm nhạc với sự tham gia của Bệt Band - nhóm nhạc theo đuổi phong cách tối giản, bình yên và gần gũi - cùng ca sĩ trẻ Em Ellata. Khán giả sẽ được thưởng thức những ca khúc như *Một lời đồn, Nhẹ, Hãy nói đi, Ngày ấy, Đoạn kết, Lái xe một mình*…, góp phần tạo nên không gian nghệ thuật giao thoa giữa truyền thống và hiện đại. **ANH HUY**

Lễ hội xuống đồng đầu Xuân mới tại Hội An Đông

Bài, ảnh: THU HOÀI

Hôm qua 4.1, lễ hội xuống đồng tại làng rau An Mỹ, phường Hội An Đông (TP Đà Nẵng) đã diễn ra sôi nổi, thu hút sự tham gia đông đảo của người dân và du khách. Đây là nghi thức mở đầu mùa vụ mới, cũng là dịp để cộng đồng thể hiện lòng biết ơn đối với đất trời, đồng thời gìn giữ và phát huy nghề trồng lúa nước truyền thống.



Bà con nông dân thực hiện các nghi thức tế lễ truyền thống

Gìn giữ văn hóa nông nghiệp, mở rộng không gian du lịch đặc sắc

Lễ hội xuống đồng, được khôi phục và tổ chức lần đầu vào năm 2023 tại làng rau An Mỹ (phường Cẩm Châu, TP Hội An trước đây), hiện đã trở thành một sản phẩm du lịch đặc trưng, phản ánh đậm nét văn hóa bản địa. Đây là dịp để du khách tham gia vào các nghi lễ truyền thống gắn liền với đời sống nông nghiệp, thể hiện lòng biết ơn trời đất và cầu mong mùa màng bội thu, như Lễ cúng Thần Nông, Thần Hoàng...

Các hoạt động đặc sắc như trình diễn trâu cày, máy cày, cày rung, bắt mạ vụ Đông - Xuân, thi cấy lúa... luôn thu hút sự tham gia của đông đảo du khách. Du khách còn được trải nghiệm "một ngày làm nông dân", tham gia lội ruộng, cày đất, cấy lúa, tát nước, bắt cá, hái rau và nấu cơm bằng bếp rơm, để cảm nhận sự mộc mạc và vui tươi của đời sống đồng quê. Các hoạt động văn hóa giao lưu như hô hát Bài chòi, trò chơi dân gian, tham quan chợ quê với nông sản sạch và rau củ làng An Mỹ cùng các sản phẩm OCOP địa phương cũng tạo dấu ấn sâu đậm trong lòng du khách.

Lễ hội diễn ra trong bối cảnh đặc biệt sau khi có sự thay đổi hành chính, làng rau An Mỹ thuộc phường Cẩm Châu trước đây nay đã là một phần của phường Hội An Đông, TP Đà Nẵng. Sự kiện càng thêm ý nghĩa khi làng Cẩm Thanh thuộc phường Hội An Đông được Tạp chí *Forbes* (Hoa Kỳ) vinh danh là một trong 50 ngôi làng đẹp nhất thế giới năm 2025, trở thành đại diện duy nhất của Việt Nam trong bảng xếp hạng uy tín này.

Không chỉ dành riêng cho nông dân địa phương, lễ hội đã trở thành không gian văn hóa mở, nơi du khách có thể hòa mình vào nhịp sống yên bình của làng quê, giao lưu với người dân và lưu lại trong lòng hình ảnh về một Đà Nẵng bình yên, giàu bản sắc.

Anh Alex Jangous, du khách đến từ Đan Mạch chia sẻ: "Không khí lễ hội rất rộn ràng, gần gũi và đậm đà bản sắc văn hóa địa phương. Tôi rất ấn tượng với sự hiếu khách và nhiệt tình của nông dân Hội An Đông, họ luôn sẵn sàng mời gọi mọi người cùng tham gia vào các hoạt động".

Chính nụ cười hiếu khách của người dân và những trải nghiệm độc đáo tại lễ hội xuống đồng đã khiến du khách cảm nhận rõ nét về một miền quê bình dị, nơi văn hóa nông nghiệp được gìn giữ và phát triển, tạo nên một sản phẩm du lịch hấp dẫn và đầy cảm xúc. Nhiều du khách đã gửi lời chúc một năm mùa màng bội thu, làm ăn phát đạt và cuộc sống bình an, hạnh phúc tới cư dân nông nghiệp nói chung và người dân Hội An nói riêng.

Sức sống mới từ lễ hội xuống đồng

Ông Nguyễn Tấn Dũng, Chủ tịch UBND phường Hội An Đông cho biết: "Lễ hội xuống đồng tổ chức vào đầu năm 2026 không chỉ mang đến cho du khách những trải nghiệm độc đáo với nghề trồng lúa nước truyền thống, mà còn góp phần phát triển các sản phẩm du lịch xanh, bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa phi vật thể. Đồng thời, lễ hội cũng khích lệ người nông dân gìn giữ bản sắc quê hương".

Năm 2025 đã khép lại với những khó khăn, vất vả mà bà con nông dân phải gánh chịu do thiên tai, bão lũ vào cuối tháng 10. Tuy nhiên, trong gian khó, bản lĩnh kiên cường của người nông dân Hội An Đông lại càng trở nên rạng ngời. Việc tổ chức Lễ hội xuống đồng là minh chứng rõ rệt cho quyết tâm của địa phương trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa phi vật thể của nghề trồng lúa nước. Đây cũng là dịp để tạo không khí phấn khởi, tiếp thêm động lực mạnh mẽ cho bà con nông dân bước vào vụ sản xuất Đông Xuân 2025-2026.



Du khách thích thú tham gia lễ hội xuống đồng tại làng rau An Mỹ

"Lễ hội năm nay vừa mang ý nghĩa văn hóa tinh thần vừa mang tính thiết thực và nhân văn. Chính quyền địa phương đang triển khai các kế hoạch sản xuất nông nghiệp, hỗ trợ vật tư, giống và vốn để chia sẻ gánh nặng với các hộ gia đình bị ảnh hưởng bởi thiên tai. Chúng tôi cam kết luôn đồng hành, sát cánh cùng bà con trong từng luống cày, thửa ruộng. Thông qua sự kiện, phường Hội An Đông mong muốn lan tỏa hình ảnh của một vùng đất xanh, an toàn, thân thiện và giàu bản sắc, tạo ấn tượng tốt đẹp với du khách ngay từ đầu năm mới, đồng thời thúc đẩy du lịch bền vững trong năm 2026 và các năm tiếp theo", ông Dũng chia sẻ.

Hiện nay, bên cạnh làng rau An Mỹ, phường Hội An Đông còn có vườn rau hữu cơ Thanh Đông - điểm du lịch sinh thái tiêu biểu được Hiệp hội Du lịch Việt Nam vinh danh vào năm 2018 và được Hiệp hội Du lịch Đông Nam Á bầu chọn là điểm du lịch nông thôn bền vững vào năm 2020. Các sản phẩm du lịch sinh thái gắn với cộng đồng như Rừng dừa Bảy Mẫu, chèo thuyền thúng, du lịch nông nghiệp hữu cơ, Làng nghề tre - dừa Cẩm Thanh... ngày càng được du khách yêu thích.

Các chương trình tour đa dạng, kết hợp các sản phẩm nông nghiệp, dạy nấu ăn, lễ hội văn hóa và du lịch nông nghiệp hữu cơ đang được hình thành trên cơ sở kết hợp sản xuất nông nghiệp sạch với trải nghiệm du lịch cộng đồng.

Tuy nhiên, mô hình du lịch sinh thái cũng đang phải đối mặt với ảnh hưởng của biến đổi khí hậu toàn cầu, ô nhiễm môi trường và sự phát triển ồ ạt, tạo ra áp lực đối với việc giữ gìn bản sắc văn hóa địa phương. Chính vì vậy, cộng đồng và chính quyền địa phương đang nỗ lực chung tay bảo vệ tài nguyên thiên nhiên và giữ gìn các giá trị văn hóa của làng quê. Họ kết hợp giữa thiên nhiên và con người, giữa sinh thái và văn hóa để phát triển, xây dựng Hội An Đông thành một vùng đất trù phú, cảnh quan độc đáo, với các sản phẩm du lịch chất lượng và phát triển bền vững.

Đặc biệt, việc duy trì và nâng cao chất lượng các lễ hội truyền thống như lễ hội xuống đồng đầu năm sẽ khuyến khích cộng đồng cùng gìn giữ bản sắc văn hóa, phong tục truyền thống và kiến trúc bản địa, thúc đẩy du lịch bền vững và tạo sinh kế cho cư dân địa phương. Đây chính là động lực để xây dựng thương hiệu "điểm đến xanh - di sản - bền vững", giúp hình ảnh Hội An Đông và Đà Nẵng vươn xa trên bản đồ du lịch quốc tế. ■

Lễ Kỳ Yên Đình thần An Khánh thu hút đông đảo người dân tham dự

Lễ Kỳ Yên Đình thần An Khánh, tọa lạc bên bờ sông Sài Gòn, khu vực Thủ Thiêm (TP.HCM) vừa diễn ra từ ngày 3-5.1 (nhằm ngày 15-17.11 âm lịch), thu hút hàng trăm người dân địa phương và du khách đến chiêm bái, tham quan.

Theo thông lệ được duy trì nhiều năm qua, Lễ Kỳ Yên Đình thần An Khánh được tổ chức hằng năm vào trung tuần tháng 11 âm lịch. Đây là hoạt động tín ngưỡng dân gian gắn bó chặt chẽ với đời sống tinh thần của cộng đồng cư dân ven sông Sài Gòn, mang ý nghĩa cầu quốc thái dân an, cầu cho mưa thuận gió hòa, địa phương phát triển, đời sống nhân dân ấm no và hạnh phúc.

Trong thời gian diễn ra lễ, Ban Quản lý - Ban Quý tế thực hiện đầy đủ các nghi thức truyền thống như thượng cờ, khai tràng, dâng hương, tế lễ... Không gian Đình thần An Khánh trở nên trang nghiêm, là nơi người dân bày tỏ lòng thành kính đối với các bậc tiền hiền, hậu hiền có công khai phá, dựng làng và bảo vệ xóm làng.

Lễ Kỳ Yên không chỉ mang ý nghĩa tâm linh mà còn là dịp sinh hoạt văn hóa cộng đồng, góp phần gắn kết người dân trong khu vực. Nhiều gia đình, thế hệ cùng tham dự lễ, qua đó hiểu hơn về lịch sử, truyền thống của địa phương, hình thành ý thức gìn giữ các giá trị văn hóa cha ông để lại.

Trong bối cảnh phường An Khánh đang từng bước chuyển mình theo định hướng đô thị hiện đại, việc duy trì Lễ Kỳ Yên tại Đình thần An Khánh có ý nghĩa thiết thực trong bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa - tín ngưỡng truyền thống, góp phần giữ gìn bản sắc địa phương, tạo chiều sâu văn hóa trong đời sống cộng đồng, đồng thời bổ sung yếu tố văn hóa truyền thống trong quá trình phát triển đô thị của TP.HCM. **BÌNH THỦY**

GIA ĐÌNH LÀ ĐIỂM TỰA

LTS: Trong thời đại số, trẻ em lớn lên với tốc độ tiếp xúc thông tin nhanh hơn bất cứ thế hệ nào trước đó. Màn hình, kết nối Internet và các nền tảng trực tuyến đã trở thành một phần quen thuộc trong đời sống hằng ngày của các em.

Bên cạnh những lợi ích về học tập, kết nối và giải trí, môi trường mạng cũng đặt ra nhiều thách thức mới cho trẻ, từ nội dung độc hại, bắt nạt trực tuyến đến các hình thức xâm hại tinh vi... Thực tế đó cho thấy, khi các em đang sống song song trong đời sống thực và không gian mạng, vai trò của gia đình - nơi gần gũi và bền vững nhất - tiếp tục giữ vị trí nền tảng trong việc đồng hành, lắng nghe và bảo vệ trẻ trong suốt quá trình trưởng thành.

Bài 1: Khi trẻ em sống hai thế giới

● **HOÀNG HƯƠNG - QUỲNH HOA**

Theo thống kê của Cục An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao (A05 - Bộ Công an), có tới hơn 77% trẻ em và thanh thiếu niên Việt Nam truy cập Internet hằng ngày. Một khảo sát riêng với gần 2.800 trẻ tại 16 tỉnh, thành phố do A05 thực hiện cuối tháng 11.2025 đã cho thấy một thực tế đáng chú ý hơn: 100% trẻ em tham gia khảo sát cho biết đã từng gặp ít nhất một dạng rủi ro trên môi trường mạng. Những con số trên cho thấy, trẻ em đang sống song song ở hai thế giới, thực và ảo, với không ít rủi ro, hệ lụy.



Không gian mạng đang trở thành một phần đời sống hằng ngày của nhiều trẻ em Việt Nam **Ảnh minh họa**

Không gian mạng trở thành một phần đời sống của trẻ

Nếu nhìn vào một ngày điển hình của trẻ em hôm nay, sẽ thấy Internet hiện diện gần như xuyên suốt. Buổi sáng, trước khi đến lớp, nhiều em tranh thủ xem video ngắn, lướt mạng xã hội. Giờ ra chơi, thay vì vận động ngoài sân trường, không ít em tụm lại quanh chiếc điện thoại thông minh, cùng theo dõi một nội dung đang "hot". Buổi chiều, sau giờ học, trẻ lại tiếp tục sử dụng Internet để tìm tài liệu, trao đổi bài vở, nhưng cũng dễ bị cuốn vào dòng chảy giải trí kéo dài. Buổi tối, thay vì trò chuyện với cha mẹ về một ngày ở trường, nhiều em lại kết nối với bạn bè qua các nhóm chat, phòng trò chuyện trực tuyến.

Khảo sát của A05 cho thấy, gần một nửa số trẻ được hỏi (47,9%) sử dụng Internet từ 1-3 giờ mỗi ngày; 18,8% sử dụng từ 4-6 giờ; 2,3% dành hơn 10 giờ/ngày trên mạng. Những con số này không đơn thuần nói lên thời lượng sử dụng thiết bị, mà còn cho thấy màn hình đã trở thành một phần đời sống của trẻ. Với nhiều em, Internet không chỉ là nơi tìm kiếm thông tin mà còn là nơi các em tạo dựng một phiên bản khác của chính mình - một "cái tôi" xuất hiện qua hình ảnh, lời bình luận, trạng thái, video… và được đo đếm bằng lượt thích, lượt xem, lượt chia sẻ.

Chính trong không gian ấy, trẻ thấy mình được tham gia một "cộng đồng" rộng lớn hơn lớp học, rộng hơn khu phố, rộng hơn cả những gì gia đình nhìn thấy. Các chuẩn mực giá trị, cách nhìn về bản thân, cách đánh giá người khác, thậm chí cả ước mơ nghề nghiệp... cũng có thể được định hình bởi những gì xuất hiện trên màn hình nhiều hơn là từ những người lớn xung quanh.

Con số khảo sát cũng cho thấy bức tranh sử dụng Internet của trẻ em Việt Nam đang ngày càng rõ nét hơn về cấu trúc và chiều sâu. Cuộc khảo sát thu thập dữ liệu từ 2.775 trẻ em đã đồng ý cung cấp thông tin, trong đó nhóm tuổi tham gia đông nhất là 11-13 tuổi, chiếm 59%; tiếp theo là nhóm 14-16 tuổi với 37%; trẻ dưới 10 tuổi chiếm 4%. Về giới tính, trẻ em nữ chiếm 54,4%, trẻ em nam chiếm 43,8%, còn lại 3,8% không muốn chia sẻ giới tính. Đây là nhóm tuổi đang ở giai đoạn chuyển tiếp quan trọng của phát triển tâm sinh lý, khi nhu cầu khẳng định bản thân, được công nhận và được kết nối gia tăng mạnh mẽ.

Dữ liệu khảo sát cũng cho thấy, Internet không còn là công cụ sử dụng mang tính thời điểm, mà đã trở thành thói quen thường nhật. Có tới 47,9% trẻ em cho biết dành từ 1-3 giờ mỗi ngày để sử dụng Internet; 27,1% sử dụng dưới 1 giờ; 18,8% sử dụng từ 4-6 giờ và 2,3% trẻ tham gia khảo sát báo cáo thời lượng sử dụng trên 10 giờ mỗi ngày. Điều này cho thấy, với một bộ phận không nhỏ trẻ em, không gian mạng chiếm vị trí đáng kể trong quỹ thời gian sinh hoạt, song hành cùng việc học tập, vui chơi và nghỉ ngơi.

Đáng chú ý, trong các thảo luận nhóm, trẻ em nhìn nhận Internet không chỉ như một phương tiện giải trí, mà còn là nơi để học tập, tìm kiếm thông tin, kết nối bạn bè, thể hiện quan điểm cá nhân và tìm kiếm sự chia sẻ khi gặp khó khăn. Mạng xã hội, nền tảng chia sẻ video, các nhóm trò chuyện trực tuyến trở thành "không gian sinh hoạt thứ hai", nơi trẻ hiện diện bằng danh tính số và xây dựng mối quan hệ vượt ra ngoài phạm vi gia đình, nhà trường và khu dân cư. Chính từ đây, đời sống số của trẻ em hình thành như một phần gắn chặt với đời sống thực, tạo nên hai thế giới song song mà trẻ đang cùng lúc bước đi.

... và những rủi ro, hệ lụy

Nếu như bức tranh về thời lượng sử dụng Internet cho thấy mức độ "sống chung với màn hình" của trẻ, thì số liệu về rủi ro giúp phác thảo phần tối của bức tranh đó. Khảo sát mà A05 thực hiện cuối năm 2025 chỉ ra rằng: 53% trẻ từng tiếp xúc với nội dung độc hại, phản cảm, từ các hình ảnh, video khiêu dâm, đến những nội dung kích động thù ghét, bạo lực; 40% trẻ cho biết từng bị lừa đảo, xúc phạm hoặc đe dọa trên không gian mạng. Một báo cáo khác công bố trong năm 2025 cho thấy 91% trẻ em Việt Nam sử dụng Internet và 36,5% từng gặp phải nội dung "bẩn" theo nghĩa rộng - những nội dung không phù hợp lứa tuổi nhưng lại xuất hiện dày đặc trên các nền tảng trực tuyến.

Đáng lo ngại hơn, một cảnh báo được nêu ra trong năm 2025 là con số khoảng 94.000 người dùng Internet ở độ tuổi 12-17 tại Việt Nam được xác định là nạn nhân bị bóc lột và xâm hại tình dục qua mạng. Phía sau con số đó là những trường hợp bị dụ dỗ gửi hình ảnh riêng tư, bị ghi hình trái phép, đe dọa phát tán, bị lôi kéo vào các nhóm kín để chia sẻ nội dung nhạy cảm. CLB Bảo vệ trẻ em Việt Nam trên không gian mạng ghi nhận 40% trẻ cảm thấy không an toàn khi online và hơn 70% từng trải qua trải nghiệm không mong muốn khi sử dụng Internet. Mức độ phổ biến của cảm giác bất an cho thấy, với trẻ em, thế giới mạng không chỉ là nơi vui chơi, học tập mà còn là một không gian mà mỗi lần đăng nhập đều tiềm ẩn nguy cơ bị tổn thương.

Điều đáng nói là những tổn thương đó không kết thúc khi tắt thiết bị. Khi một đoạn clip riêng tư bị phát tán, khi một cậu bé, cô bé bị lôi vào cuộc "ném đá" tập thể hoặc bị chế giễu ngoại hình, giọng nói, gia cảnh…, những lời xúc phạm ấy không nằm yên trên màn hình. Chúng đi theo trẻ đến lớp học, nơi các bạn có thể tiếp tục bàn tán, trêu chọc; chúng đi theo trẻ về nhà, khiến em không còn muốn kể chuyện cho cha mẹ, không muốn ngồi chung mâm cơm, không ngủ yên giấc.

Nhiều nghiên cứu mà UNICEF dẫn lại cho thấy, trẻ bị bắt nạt hoặc bị xâm hại qua mạng có nguy cơ cao rơi vào lo âu, trầm cảm, tự ti, thu mình, suy giảm kết quả học tập và gặp khó khăn trong việc duy trì các mối quan hệ xã hội.

Ở tuổi dậy thì, những tác động ấy càng trở nên phức tạp. Đây là giai đoạn trẻ nhạy cảm với cách người khác nhìn nhận mình, dễ bị ảnh hưởng bởi chuẩn mực ngoại hình, lối sống, thành tích được phô bày trên mạng. Một nhận xét ác ý tưởng như thoáng qua, một hình ảnh bị chỉnh sửa, một câu chuyện bị thổi phồng có thể trở thành nỗi ám ảnh kéo dài. Nếu thiếu điểm tựa, thiếu sự lắng nghe từ người lớn, trẻ dễ lựa chọn thu mình, tránh né giao tiếp ngoài đời thật và tìm cách "ẩn náu" sâu hơn trong thế giới trực tuyến - nơi các em vừa là nạn nhân, vừa là người tiếp tục tiếp xúc với những nội dung tiêu cực.

Trong bức tranh đó, không thể không nhắc đến khoảng trống về kỹ năng số. Trẻ sử dụng Internet thường xuyên nhưng "vũ khí" để tự bảo vệ mình lại rất ít. Phần lớn trẻ không biết cách chặn tài khoản quấy rối, không nắm được quy trình tố giác, không phân biệt được đâu là nội dung sai trái, đâu là hành vi xâm hại trá hình. Nhiều em không nhận ra rằng việc gửi một bức ảnh cá nhân cho người lạ, tiết lộ lịch sinh hoạt, địa điểm đang ở, hay tham gia những nhóm kín có nội dung lệch chuẩn chính là đặt mình vào vòng nguy hiểm.

Nhìn rộng ra, các con số về thời gian sử dụng Internet, về tỷ lệ gặp rủi ro, số nạn nhân bị xâm hại qua mạng hay cảm giác bất an của trẻ trong năm 2025 không chỉ là những dữ liệu để ghi chép vào báo cáo. Chúng là lời cảnh báo rằng mạng không còn là "thế giới ảo" tách biệt, mà là một phần của đời sống thật, nơi trẻ đang sống, đang vui, đang buồn và cũng đang bị tổn thương. Khi trẻ em cùng lúc sống hai cuộc đời - một cuộc đời trong căn nhà, lớp học, sân trường, và một cuộc đời khác trong dòng chảy không ngừng của môi trường số - thì trách nhiệm của người lớn không thể dừng ở việc nhắc con "hạn chế dùng điện thoại", mà phải bắt đầu từ việc hiểu con đang sống như thế nào trong cả hai thế giới ấy. ■

(Còn tiếp)

TỪ NHỮNG TẤM HUY CHƯƠNG ĐẾN KHÁT VỌNG VIỆT NAM:

Bài cuối Khẳng định tinh thần, ý chí Việt Nam

● THU SÂM; ảnh: ĐTTVN

SEA Games 33 đã khép lại, đài lửa đã tắt, các khán đài không còn sôi động như những ngày tranh tài rực lửa. Nhưng với thể thao Việt Nam, dư âm của Đại hội vẫn còn vang vọng, không chỉ bởi những tấm huy chương giành được, mà quan trọng hơn, bởi những giá trị tinh thần sâu sắc đã được khơi dậy và lan tỏa mạnh mẽ.



Những câu chuyện truyền cảm hứng từ SEA Games 33 đã góp phần lan tỏa hình ảnh đẹp về con người Việt Nam ra khu vực và quốc tế

Từ những câu chuyện rất đời, rất thật của các vận động viên, SEA Games 33 đã vượt ra khỏi khuôn khổ của một sự kiện thể thao thuần túy, trở thành điểm hội tụ sinh động của tinh thần yêu nước, khí thế thi đua và khát vọng cống hiến cho Tổ quốc. Nhìn lại hành trình ấy, có thể thấy rõ rằng thành công lớn nhất của thể thao Việt Nam không chỉ nằm ở số lượng huy chương, mà ở cách các vận động viên đã thi đấu, đã lựa chọn và đã ứng xử trong những thời khắc quan trọng nhất của sự nghiệp và cuộc đời.

Tinh thần yêu nước được hun đúc từ những câu chuyện rất đời

Tinh thần Việt Nam tại SEA Games 33, không phải là điều gì trừu tượng hay xa vời. Nó hiện hữu trong từng khoảnh khắc thi đấu, trong từng câu chuyện cụ thể của vận động viên và huấn luyện viên. Đó là hình ảnh Trịnh Thu Vinh với "trái tim nhỏ nhưng lòng yêu nước lớn", lặng lẽ hạ nhịp tim trên bệ bắn để mang về những tấm huy chương vàng danh giá cho Tổ quốc. Đó là giọt nước mắt của Nguyễn Văn Khánh Phong trên bục vinh quang, khi nén lại nỗi đau mất cha để hoàn thành trọn vẹn nhiệm vụ thiêng liêng với màu cờ sắc áo. Đó còn là sự hy sinh thầm lặng của những nữ vận động viên gác lại nỗi lo riêng tư, vượt qua hoàn cảnh khắc nghiệt để bước lên thảm đấu, mang vinh quang về cho đất nước.

Tinh thần ấy còn được thể hiện rõ nét trong câu chuyện của những chàng trai U22 Việt Nam tại SEA Games 33. Dù bị dẫn trước tới 2-0 ngay trên "thánh địa" Rajamangala của đối thủ chủ nhà Thái Lan, họ vẫn không nao núng, kiên cường chiến đấu và lội ngược dòng giành chiến thắng 3-2 sau hơn 120 phút thi đấu quả cảm. Phút giây lịch sử ấy không chỉ mang lại niềm hạnh phúc vỡ òa cho người hâm mộ, mà còn tạo nên hình ảnh hàng dòng người "đi bão" với lá cờ đỏ sao vàng trên tay, biểu hiện sinh động cho sức mạnh đặc biệt của thể thao trong việc khơi dậy lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc, nhất là với thế hệ trẻ, để rồi mỗi người thêm cảm nhận sâu sắc rằng "đất nước ta chưa đẹp thế bao giờ".

Những câu chuyện ấy cho thấy, lòng yêu nước trong thể thao Việt Nam không nằm ở những lời tuyên bố hùng hồn, mà được thể hiện bằng hành động cụ thể, bằng những lựa chọn đầy trách nhiệm trong những thời khắc khó khăn nhất. Khi đứng trước Tổ quốc, các vận động viên đã đặt nghĩa lớn lên trên nỗi đau riêng, coi việc cống hiến cho đất nước là danh dự cao nhất của đời vận động viên.

SEA Games 33 cũng cho thấy sự trưởng thành rõ nét về bản lĩnh và nhân cách của thế hệ vận động viên Việt Nam hôm nay. Không chỉ giỏi chuyên môn, họ còn biết giữ gìn hình ảnh quốc gia bằng thái độ điềm tĩnh, văn minh trước những phán quyết bất lợi, bằng tinh thần fair-play và sự tôn trọng đối thủ. Trong bối cảnh thi đấu trên sân nhà của đối phương, điều đó càng có ý nghĩa, bởi nó khẳng định vị thế của thể thao Việt Nam không chỉ bằng thành tích, mà bằng giá trị văn hóa và bản lĩnh con người.

Chính từ những câu chuyện rất đời ấy, tinh thần yêu nước đã được hun đúc, lan tỏa và trở thành sợi chỉ đỏ xuyên suốt hành trình của thể thao Việt Nam tại SEA Games 33. Đó là nền tảng tinh thần vững chắc, giúp các vận động viên vượt qua giới hạn bản thân, vượt qua áp lực và thử thách để vươn tới những đỉnh cao mới.

Khát vọng vươn mình của thể thao Việt Nam

SEA Games 33 diễn ra trong thời điểm đất nước đang chuẩn bị bước vào giai đoạn phát triển mới, với nhiều kỳ vọng và thách thức đan xen. Trong dòng chảy chung ấy, thể thao Việt Nam không đứng ngoài cuộc, mà góp phần quan trọng trong việc khơi dậy niềm tin, cổ vũ tinh thần thi đua và nuôi dưỡng khát vọng vươn lên của toàn xã hội, đặc biệt là thế hệ trẻ.



Câu chuyện về những chàng trai U22 quả cảm là bài học về lòng yêu nước, tự hào dân tộc để thế hệ trẻ noi theo

Kết thúc SEA Games 33, Đoàn Thể thao Việt Nam đã thực hiện được lời căn dặn của Thủ tướng trước khi lên đường "mỗi vận động viên mang ý chí trong đầu, ngọn lửa trong tim, phát huy nội lực, vượt qua giới hạn bản thân để thể hiện tinh thần Việt Nam trong thi đấu". Qua đó, hình ảnh một đất nước Việt Nam đổi mới, thân thiện, kỷ cương, nhân văn và giàu khát vọng được lan tỏa rõ nét; đồng thời khẳng định tầm vóc, vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế với tinh thần không bao giờ bỏ cuộc, luôn vượt qua khó khăn vì màu cờ sắc áo, vì danh dự và lợi ích của quốc gia, dân tộc.

Từ SEA Games 33, nhiều vận động viên đã trở thành những tấm gương sáng để thế hệ trẻ noi theo về sự phấn đấu, rèn luyện, ý chí quật cường và quyết tâm vươn lên vượt qua nghịch cảnh. Đó là Trịnh Thu Vinh, Nguyễn Thị Oanh, Nguyễn Đình Bắc, Nguyễn Thị Hương, Diệp Thị Hương, Nguyễn Huy Hoàng… Trong bối cảnh mạng xã hội lên ngôi với không ít giá trị ảo, những tấm gương bình dị mà cao quý ấy chính là "thang tham chiếu" quan trọng, giúp nhiều bạn trẻ định vị lại bản thân, sống có trách nhiệm hơn, ý nghĩa hơn.

Vì thế xét đến cùng, thể thao là một mặt trận đặc biệt của phong trào thi đua yêu nước. Ở đó, mỗi vận động viên là một chiến sĩ không tiếng súng, thi đấu bằng ý chí, nghị lực và trách nhiệm với Tổ quốc. Mỗi tấm huy chương là kết quả của quá trình rèn luyện gian khổ, của sự chung sức đồng lòng giữa cá nhân và tập thể, giữa vận động viên, huấn luyện viên và cả hệ thống đào tạo, huấn luyện phía sau.

SEA Games 33 cho thấy, khi tinh thần thi đua yêu nước được khơi dậy đúng cách, nó sẽ trở thành động lực nội sinh mạnh mẽ, giúp thể thao Việt Nam vượt qua những hạn chế về lực lượng, điều kiện và hoàn cảnh thi đấu. Những thành tích đạt được không phải là sự ngẫu nhiên, mà là kết quả của một quá trình đầu tư có định hướng, của sự kiên trì theo đuổi mục tiêu và của niềm tin vào con người Việt Nam.

Quan trọng hơn, những câu chuyện truyền cảm hứng từ SEA Games 33 đã góp phần lan tỏa hình ảnh đẹp về con người Việt Nam ra khu vực và quốc tế. Qua cách thi đấu, cách ứng xử và tinh thần vượt khó, các vận động viên đã trở thành những "sứ giả" thầm lặng, mang theo thông điệp về một Việt Nam bản lĩnh, nhân văn và giàu khát vọng - những giá trị không hiện hữu trên bảng tổng sắp huy chương, nhưng có sức lan tỏa lâu dài và bền vững.

Từ SEA Games 33, thể thao Việt Nam đang đứng trước những cơ hội và thách thức mới, đòi hỏi phải "nhìn xa, trông rộng, nghĩ sâu, làm lớn" trên hành trình hướng tới các đấu trường lớn hơn như Asian Games hay Olympic. Để tiếp tục vươn xa, bên cạnh đầu tư về chuyên môn và cơ sở vật chất, điều quan trọng hơn cả vẫn là giữ gìn và phát huy tinh thần Việt Nam - tinh thần đã được khẳng định qua những câu chuyện rất đời tại SEA Games 33.

Từ những tấm huy chương đến khát vọng Việt Nam, có thể khẳng định rằng giá trị bền vững nhất mà SEA Games 33 mang lại cho thể thao Việt Nam không chỉ nằm ở thành tích, mà ở tinh thần đó là tinh thần yêu nước được thể hiện bằng hành động; khí thế thi đua được lan tỏa từ sàn đấu đến đời sống xã hội và niềm tin vào con người Việt Nam trong hành trình vươn mình mạnh mẽ.

Chính tinh thần ấy sẽ tiếp tục là nền tảng quan trọng để thể thao Việt Nam phát triển bền vững, đồng hành cùng đất nước trên con đường hướng tới một Việt Nam hùng cường, thịnh vượng, tự tin hội nhập với khu vực và thế giới. ■

NHIỀU ĐỘI TUYỂN BÓNG ĐÁ KHỞI ĐỘNG NĂM MỚI 2026:

Niềm tin mới, khát vọng lớn

● **VĨNH HY**

Trong những ngày đầu năm mới 2026, hai đội tuyển U23 Việt Nam và Futsal nam quốc gia đã bước vào guồng quay tập luyện để chuẩn bị cho các sân chơi châu Á. Bóng đá Việt Nam đã trải qua năm 2025 thành công trên nhiều phương diện và giờ là lúc các đội tuyển "khởi động" năm 2026 với những mục tiêu mới, hướng đến những cột mốc mới tại đấu trường châu lục.



Đội tuyển Futsal Việt Nam cố gắng tạo sự chuẩn bị tốt nhất cho sân chơi châu lục

Niềm tin về sự thăng tiến

Thầy trò HLV Kim Sang-sik đã làm rạng danh bóng đá Việt Nam trong những ngày cuối năm 2025 với chức vô địch SEA Games 33. Giờ đây, chính họ là những người tiên phong của thể thao Việt Nam trong năm 2026 khi xuất ngoại, thi đấu ở một giải quốc tế. Do vậy mà sự chú ý của dư luận cũng như kỳ vọng của người hâm mộ dành cho U23 Việt Nam là rất lớn, nhất là sau những thành công trong năm 2025 - vô địch Giải U23 Đông Nam Á, vượt qua vòng loại U23 châu Á và giành HCV SEA Games 33. Sự chú ý và kỳ vọng này càng lớn hơn khi cũng tại sân chơi này, U23 Việt Nam với lứa Quang Hải, Công Phượng đã giành ngôi á quân tại Thường Châu (Trung Quốc) năm 2018, bên cạnh hai lần gần nhất vào tứ kết năm 2022 và 2024.

Những thành công liên tiếp trong năm qua không đến từ sự bùng nổ nhất thời mà là kết quả của một quá trình chuẩn bị bài bản, dài hơi. Bảy đợt tập huấn, hàng loạt trận giao hữu quốc tế với các đối thủ có trình độ và phong cách khác nhau đã giúp các cầu thủ trẻ tích lũy kinh nghiệm quý báu, rèn giũa bản lĩnh thi đấu và nâng tầm tư duy chiến thuật. Bên cạnh yếu tố chuyên môn, tinh thần thi đấu chính là "vũ khí" lớn nhất của U23 Việt Nam. Từ U23 Đông Nam Á đến SEA Games 33, hình ảnh những cầu thủ trẻ thi đấu lăn xả, không bỏ cuộc cho đến phút cuối đã trở thành dấu ấn đậm nét. Chính tinh thần ấy giúp đội vượt qua những thời điểm khó khăn, những trận đấu căng thẳng mang tính quyết định, để bước lên bục vinh quang. Đó cũng là hành trang quan trọng khi bước ra sân chơi U23 châu Á - nơi áp lực, tốc độ và cường độ thi đấu đều ở mức rất cao.

Dĩ nhiên, VCK U23 châu Á 2026 sẽ là thử thách hoàn toàn khác. U23 Jordan, U23 Kyrgyzstan và đặc biệt là chủ nhà U23 Saudi Arabia đều sở hữu nền tảng thể hình, thể lực và trình độ rất tốt. Sự kỳ vọng lớn từ người hâm mộ có thể trở thành áp lực, nhưng cũng là động lực để U23 Việt Nam vươn lên. Thay vì e dè, đội bóng đang hướng đến giải đấu với tâm thế chủ động, sẵn sàng va chạm và khẳng định mình. VCK U23 châu Á 2026 vì thế không chỉ là một giải đấu, mà là thước đo cho sự thăng tiến của bóng đá trẻ Việt Nam. Với niềm tin từ những bước tiến vững vàng trong thời gian qua, cùng quyết tâm và khát vọng cống hiến, U23 Việt Nam đang sẵn sàng bước ra sân khấu lớn, mang theo hy vọng tạo nên một chương mới đáng nhớ trong hành trình vươn tầm châu lục.

Khát vọng bứt phá

Đội tuyển Futsal Việt Nam đã bước vào tập luyện tại TP.HCM để chuẩn bị cho VCK Giải Futsal vô địch châu Á 2026, diễn ra vào cuối tháng này ở Indonesia. Với lực lượng đa phần vừa dự SEA Games 33 (bên cạnh sự trở lại của 3 trụ cột Minh Trí, Thái Huy và Ngọc Sơn), thầy trò HLV Diego Giustozzi sẽ cố gắng tạo sự chuẩn bị tốt nhất cho giải đấu quan trọng nhất năm. Tại giải, đội tuyển Việt Nam (hạng 20 thế giới) nằm ở bảng B với Thái Lan (11 TG), Kuwait (40 TG) và Lebanon (54 TG). Theo đánh giá của giới chuyên môn, đây là bảng đấu vừa sức với thầy trò HLV Diego Giustozzi trong việc giành một trong hai vị trí dẫn đầu để vào tứ kết.

Nếu vào vòng 8 đội mạnh nhất, đội tuyển Việt Nam sẽ thi đấu với một đội tại bảng A (chủ nhà Indonesia hạng 24 TG, Iraq hạng 37 TG, Kyrgyzstan hạng 43 TG và Hàn Quốc hạng 57 TG) ở tứ kết. Trong đó Indonesia được đánh giá cao nhất bảng nhưng cũng vừa thua Việt Nam 0-1 tại SEA Games 33. Thành tích tốt nhất của đội tuyển Việt Nam tại đấu trường châu lục là lọt vào bán kết năm 2016, qua đó lần đầu tiên trong lịch sử giành quyền tham dự FIFA Futsal World Cup. Với lực lượng hiện tại cũng việc rơi vào bảng đấu và nhánh đấu khá thuận lợi, cơ hội để Thái Huy cùng các đồng đội tái lặp thành tích cách đây 8 năm là hoàn toàn có cơ sở.

Việc không thể giành huy chương tại SEA Games 33 mới đây là nốt trầm đáng tiếc đối với đội tuyển Việt Nam. Tuy nhiên điều này cũng đang trở thành động lực để toàn đội nhìn lại chính mình, làm mới khát vọng. Do vậy mà ngay trong những ngày đầu năm mới 2026, đội đã nhanh chóng bước vào guồng tập luyện mới với cường độ cao hơn. Mục tiêu mà Ban huấn luyện đội đề ra ở đợt tập trung này là chú trọng cải thiện nền tảng thể lực, sự linh hoạt trong chuyển đổi trạng thái và khả năng tận dụng cơ hội ghi bàn. Bên cạnh đó, yếu tố tinh thần được đặc biệt đề cao. Những phân tích băng hình và trao đổi thẳng thắn giúp các cầu thủ hiểu rõ trách nhiệm, đồng thời khơi dậy khát vọng khẳng định bản thân ở đấu trường châu lục.

Giải châu Á 2026 là thử thách không hề dễ dàng khi quy tụ các đội bóng mạnh. Tuy nhiên, đội tuyển Việt Nam sẽ không bước vào giải đấu với tâm thế e ngại. Ngược lại, mục tiêu tiến sâu nhất có thể được xem là lời khẳng định cho quyết tâm bứt phá của toàn đội. Hành trình phía trước chắc chắn còn nhiều gian nan, nhưng với tinh thần dám đối diện thử thách và khát khao vươn lên, đội tuyển Việt Nam đang mang theo niềm tin lớn đến Indonesia. Giải đấu châu lục không chỉ là cơ hội để tìm lại hình ảnh và niềm tin nơi người hâm mộ, mà còn là bước đệm quan trọng để Futsal Việt Nam hướng tới sự phát triển bền vững và những mục tiêu cao hơn trong tương lai. ■

TIN THỂ THAO

Bóng chuyền nữ có năm 2026 bận rộn

Đội tuyển bóng chuyền nữ Việt Nam sẽ có năm 2026 bận rộn với lịch thi đấu dày đặc tại các giải đấu quốc tế. Đầu tiên là AVC Nations Cup diễn ra vào tháng 6 tại Philippines. Tiếp theo là Giải vô địch châu Á diễn ra vào tháng 8 tại Trung Quốc. Tiếp đến là ASIAD 2026 tại Nhật Bản vào cuối tháng 9. Bên cạnh đó, các cô gái Việt Nam sẽ tham dự 2 chặng đấu ở SEA V.League 2026 và VTV Cup (dự kiến các giải này diễn ra vào nửa cuối năm).

Với nền tảng đạt được từ năm 2025, năm 2026 hứa hẹn sẽ là hành trình đầy thử thách, nhưng cũng tràn ngập cơ hội để đội tiếp tục viết tiếp câu chuyện vươn mình ra sân chơi lớn.

H.L

Futsal nữ được vinh danh trên phương diện thế giới

Tạp chí *Futsal Planet* - đơn vị uy tín hàng đầu thế giới về Futsal vừa công bố danh sách đề cử cho các giải thưởng năm 2025. Theo đo, đội tuyển nữ Việt Nam có năm thứ 2 liên tiếp góp mặt trong top 10 đội tuyển Futsal nữ xuất sắc nhất thế giới nhờ thành tích lọt vào tứ kết Giải Futsal nữ châu Á và đặc biệt là giành tấm huy chương vàng lịch sử tại SEA Games 33. Đây là năm thứ hai liên tiếp đội có được vinh dự này. Bên cạnh đó, thành tích ấn tượng của ĐTQG trong năm qua còn giúp HLV Nguyễn Đình Hoàng lọt vào top 10 đề cử HLV đội tuyển Futsal nữ xuất sắc nhất thế giới năm 2025.

Futsal Planet sẽ công bố người chiến thắng ở từng hạng mục giải thưởng vào ngày ngày 7.1.

L.H

Tuyển MMA thi đấu giải châu Á

Các võ sĩ của đội tuyển võ thuật tổng hợp (MMA) Việt Nam sẽ thi đấu Giải vô địch MMA châu Á 2026 tại thành phố Lô Châu (Trung Quốc) từ ngày 7 - 11.1. Lực lượng đăng ký của đội gồm 10 võ sĩ: Trần Ngọc Lượng, Lưu Đức Mạnh, Trần Minh Trung, Nguyễn Đức Thịnh, Đinh Văn Khuyến, Đỗ Huy Hoàng, Bàn Văn Hoàng, Lò Thị Phụng, Võ Vũ Lê, Quàng Văn Minh. Trong số các võ sĩ trên, Quàng Văn Minh và Trần Ngọc Lượng được kỳ vọng đạt kết quả tốt tại giải.

Giải là cơ hội đánh giá chuyên môn cụ thể nhất trình độ võ sĩ Việt Nam trước đối thủ châu lục để hướng đến ASIAD 20 vào tháng 9 tới ở Nhật Bản.

V.H

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Phản ứng quốc tế trước căng thẳng gia tăng tại Venezuela

● HỒNG NHUNG

Chiến dịch quân sự của Mỹ tại Venezuela đã gây chấn động dư luận quốc tế, kéo theo làn sóng phản đối mạnh mẽ từ nhiều quốc gia và làm dấy lên những lo ngại sâu sắc về nguy cơ leo thang căng thẳng tại khu vực Mỹ Latinh cũng như các hệ lụy địa chính trị khó lường.



Hình ảnh người dân trên cầu khi khói bốc lên gần pháo đài Tiuna sau các cuộc không kích của Mỹ Ảnh: REUTERS

Phản ứng sau chiến dịch quân sự của Mỹ vào Venezuela, nhiều quốc gia trên thế giới đã đồng loạt lên tiếng bày tỏ quan ngại, lên án việc sử dụng vũ lực, đồng thời kêu gọi các bên kiềm chế, tôn trọng luật pháp quốc tế và thúc đẩy giải pháp đối thoại nhằm tránh đẩy khu vực vào vòng xoáy bất ổn mới.

Theo *Tân Hoa xã*, Bộ Ngoại giao Trung Quốc đã lên tiếng về cuộc tấn công của Mỹ tại Venezuela, lên án mạnh mẽ việc Mỹ dùng vũ lực chống lại một quốc gia có chủ quyền. Bắc Kinh cho rằng đây là hành vi bá quyền, vi phạm nghiêm trọng luật pháp quốc tế, đe dọa hòa bình, an ninh khu vực Mỹ Latinh - Caribe, đồng thời kêu gọi Mỹ tuân thủ Hiến chương Liên Hợp Quốc.

Hãng *Reuters* cũng dẫn tin về phản ứng của Bộ Ngoại giao Nga trước sự việc. Moscow cho rằng bất kỳ lý do nào được đưa ra để giải thích cho các hành động này là thiếu cơ sở, phản ánh việc thù địch ý thức hệ đã lấn át chủ nghĩa thực dụng và tinh thần hợp tác dựa trên lòng tin. Trong bối cảnh hiện nay, Nga khẳng định ưu tiên hàng đầu là ngăn chặn nguy cơ leo thang và tìm kiếm giải pháp thông qua đối thoại. Moscow đã kêu gọi cần cuộc triệu tập khẩn cấp Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc trước động thái này.

Tại khu vực Mỹ Latinh, Bộ Ngoại giao Mexico đã lên án và bác bỏ các hành động quân sự đơn phương của Mỹ nhằm vào lãnh thổ Venezuela, cho rằng những động thái này vi phạm Điều 2 của Hiến chương Liên Hợp Quốc. Mexico nhấn mạnh đối thoại và đàm phán là giải pháp duy nhất để giải quyết bất đồng, đồng thời sẵn sàng ủng hộ mọi sáng kiến hướng tới hòa bình và ổn định khu vực. Trong khi đó, Tổng thống Brazil Luiz Inácio Lula da Silva bày tỏ quan ngại sâu sắc trước các diễn biến tại Venezuela, đồng thời lên án cuộc không kích của Mỹ vào nước này. Tổng thống Brazil nhấn mạnh đây là sự xâm phạm nghiêm trọng chủ quyền quốc gia và tạo ra một tiền lệ đặc biệt nguy hiểm đối với cộng đồng quốc tế.

Về phía châu Âu, Chủ tịch Ủy ban châu Âu Ursula von der Leyen lên tiếng Liên minh châu Âu hiện đang theo dõi sát diễn biến tại Venezuela, đồng thời khẳng định sự ủng hộ đối với người dân nước này và một tiến trình chuyển đổi hòa bình, dân chủ. Bà Ursula von der Leyen nhấn mạnh mọi giải pháp cần tuân thủ luật pháp quốc tế và các nguyên tắc của Hiến chương Liên Hợp Quốc.

Trước diễn biến leo thang căng thẳng, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam Phạm Thu Hằng cũng lên tiếng Việt Nam quan ngại sâu sắc về thông tin liên quan đến tình hình hiện nay ở Venezuela, đồng thời kêu gọi các bên liên quan tôn trọng luật pháp quốc tế, Hiến chương Liên Hợp Quốc, trong đó có nguyên tắc tôn trọng chủ quyền các quốc gia, không sử dụng vũ lực và đe dọa sử dụng vũ lực trong quan hệ quốc tế. Việt Nam kêu gọi các bên kiềm chế, đối thoại, giải quyết các tranh chấp, bất đồng trên cơ sở luật pháp quốc tế, góp phần bảo đảm hòa bình, an ninh, ổn định, hợp tác ở khu vực và trên toàn thế giới.

Bộ Ngoại giao Việt Nam đã phát đi khuyến cáo công dân Việt Nam cân nhắc kỹ lưỡng việc đến Venezuela trong bối cảnh hiện nay; những người đang sinh sống và làm việc tại nước này cần chủ động tránh xa các khu vực nguy hiểm.

Trong một tuyên bố ngay sau chiến dịch quân sự của Mỹ vào Venezuela, Người phát ngôn của Tổng Thư ký Liên Hợp Quốc Stéphane Dujarric cho biết, Tổng Thư ký António Guterres bày tỏ quan ngại sâu sắc trước tình hình căng thẳng leo thang tại Venezuela, đặc biệt sau chiến dịch quân sự của Mỹ. Tổng Thư ký cảnh báo rằng những diễn biến này có thể gây ra các hệ quả đáng lo ngại đối với khu vực và tạo ra "một tiền lệ nguy hiểm", bất kể tình hình nội bộ Venezuela ra sao.

Theo Người phát ngôn, Tổng Thư ký António Guterres một lần nữa nhấn mạnh tầm quan trọng của việc tất cả các bên phải tôn trọng đầy đủ luật pháp quốc tế, trong đó có Hiến chương Liên Hợp Quốc. Liên Hợp Quốc kêu gọi tất cả các bên liên quan tham gia một tiến trình "đối thoại toàn diện" phù hợp với nhân quyền và luật pháp quốc tế.

Theo nguồn tin nội bộ từ Liên Hợp Quốc, sau khi tham vấn nhanh với các nước ủy viên, Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc dự kiến sẽ nhóm họp vào hôm nay 5.1 để thảo luận về các diễn biến liên quan đến hành động quân sự của Mỹ tại Venezuela. Cuộc họp của Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc được các nhà phân tích đánh giá sẽ là bước đi có ý nghĩa quan trọng trong nỗ lực ngăn chặn nguy cơ leo thang căng thẳng tại khu vực Mỹ Latinh, đồng thời thể hiện mối quan ngại sâu sắc của cộng đồng quốc tế trước những diễn biến có thể tác động đến hòa bình, ổn định khu vực và trật tự quốc tế. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Giải pháp bắt buộc

● LAM SA

Dữ liệu mới mà Cơ quan Thống kê và Thông tin Hàn Quốc (KOSIS) thuộc Bộ Dữ liệu và Thống kê công bố cho thấy, các hộ gia đình Hàn Quốc đã chi gần 29,2 nghìn tỉ won (20,2 tỉ USD) cho giáo dục tư thục vào năm 2024, tăng 60,1% so với năm 2014. Điều này không chỉ đánh dấu năm thứ tư liên tiếp chi tiêu cho giáo dục tư thục tăng lên, mà phản ánh rất rõ nỗi lo và sự quan tâm ngày càng lớn của các bậc cha mẹ đối với tương lai con cái.

Ở Daechi-dong là "thánh địa" của các trung tâm dạy thêm, hình ảnh học sinh ra vào các cơ sở giáo dục tư nhân từ sáng sớm đến tối muộn đã trở nên quen thuộc. Với nhiều phụ huynh, đây không hẳn là lựa chọn tự nguyện mà là giải pháp "bắt buộc". Khi chương trình học ngày càng nặng, kỳ thi đại học liên tục thay đổi, họ sợ rằng nếu không đầu tư thêm, con mình sẽ mất cơ hội. Sự lo lắng đó khiến giáo dục tư thục dần trở thành khoản chi đứng thứ hai trong ngân sách gia đình, chỉ sau thực phẩm.

Đáng chú ý, chi tiêu cho học sinh tiểu học tăng mạnh nhất, tới hơn 74% trong 10 năm. Điều này cho thấy xu hướng "đầu tư sớm" của các bậc phụ huynh. Nhiều cha mẹ tin rằng nếu con được học thêm từ nhỏ, sẽ có nền tảng tốt hơn về học thuật và kỹ năng. Tuy nhiên, câu hỏi đặt ra là liệu trẻ em có thực sự cần gánh áp lực học tập lớn như vậy từ khi còn quá nhỏ, hay chính sự lo âu của người lớn đang đẩy các em vào guồng quay thành tích?

Một yếu tố khác góp phần làm tăng chi tiêu là sự gia tăng các gia đình có cả bố và mẹ cùng đi làm. Trong bối cảnh thiếu thời gian chăm sóc con sau giờ học, các trung tâm không chỉ là nơi học thêm mà còn trở thành "nơi gửi con an toàn". Điều này phản ánh một thực tế xã hội rằng giáo dục tư thục đang bù đắp cho những khoảng trống trong hệ thống giáo dục công và trong đời sống gia đình hiện đại.

Các chuyên gia cho rằng, sự bất ổn trong chính sách tuyển sinh đại học khiến phụ huynh càng phụ thuộc vào giáo dục tư nhân. Mỗi lần chính sách thay đổi, nỗi sợ "con mình không theo kịp" lại gia tăng, kéo theo quyết định chi thêm tiền. Vòng luẩn quẩn này không chỉ tạo áp lực tài chính mà còn làm sâu sắc thêm bất bình đẳng giáo dục, khi không phải gia đình nào cũng đủ khả năng chi trả.

Rõ ràng, những con số kỷ lục về chi tiêu cho giáo dục tư thục là lời cảnh báo. Chúng cho thấy tình yêu và sự hy sinh của cha mẹ, nhưng đồng thời cũng đặt ra câu hỏi lớn về vai trò của nhà nước và hệ thống giáo dục công. Khi phụ huynh phải ngày càng móc hầu bao để "bảo đảm tương lai" cho con, có lẽ đã đến lúc xã hội cần nhìn lại là làm thế nào để trẻ em được học tập tốt mà không phải đánh đổi bằng áp lực quá sớm và gánh nặng tài chính cho gia đình. ■

Lượng khách quốc tế đến Thái Lan giảm mạnh

Theo số liệu mới công bố, tổng lượng khách quốc tế đến Thái Lan trong năm 2025 chỉ đạt khoảng 33 triệu lượt, giảm 7,2% so với năm trước. Đây cũng là lần giảm hằng năm đầu tiên trong vòng một thập kỷ, ngoại trừ giai đoạn chịu ảnh hưởng nặng nề của đại dịch.

Sự suy giảm do nhiều du khách hủy kế hoạch du lịch với nhiều lý do như trận động đất lớn tại Myanmar, lũ lụt nghiêm trọng ở miền Nam và bất ổn chính trị trong nước đã làm lung lay niềm tin của du khách quốc tế. Doanh thu từ khách quốc tế đạt 1,5 nghìn tỉ baht, giảm 4,7% so với năm trước, cho thấy ngành du lịch Thái Lan đang đối mặt nhiều thách thức trong quá trình phục hồi.

K.HÂN